

Openbaargroen-awards

extra nummer van Groencontact

Antwerpen-Wilrijk
Groene gemeente met VMM-label

Beveren
Groene gemeente met Groenaannemer-award

Diksmuide
Bijenvriendelijke gemeente

Leuven
Gemeente in bloei

de beste groenprojecten van 2021

Ken jü ons
grondig?

Colofon

Groencontact

Is een vakblad over openbaar groen van de Vereniging voor Openbaar Groen (VVOG) vzw. Het verschijnt 5x per jaar. Je ontvangt het als lid of je kan een abonnement nemen.

www.groencontact.info

Redactie

Filiep Bouckennooghe, hoofdredacteur
Rudi Geerardyn

Columnist

Jan Vilain

Redactienetwerk

Wij werken vaak samen met gastschrijvers. Hiervoor onderhouden we goeie contacten met universiteiten, hogescholen, onderzoekscentra ... die actief zijn in ons vakgebied. Daarnaast brengen we 'best practices en ervaringen' van de groenambtenaren uit lokale besturen. Mocht je zelf een interessante case, onderzoek ... hebben die in Vlaanderen moet gekend zijn, aarzel dan niet ons te contacteren.

Eindredactie

Filiep Bouckennooghe | filiep.bouckennooghe@vvog.info

Redactieadres

Predikherenrei 1c | 8000 Brugge
T. 050 33 21 33 | groencontact@vvog.info

Vormgeving

Grafisch Bureau Neiryck | Brugge | gdn-Brugge@telenet.be

Druk

Drukkerij Jacobs | Brugge | www.drukkerij-jacobs.be

Advertenties

VVOG | Predikherenrei 1c | 8000 Brugge
T. 050 33 21 33 | F. 050 33 20 62 | groencontact@vvog.info

Abonnementen

Een jaarabonnement van 5 nummers kost:

- in België: € 60 (incl. BTW)
- in het buitenland: € 75
- studenten: € 30
- Een los nummer kost: € 20

Abonneren kan door overschrijving van het juiste bedrag op IBAN BE82 0680 5419 8068 | IC GKCCBEBB met de mededeling: 'nieuw abonnement Groencontact' BTW BE 0414 897 902

Copyright

Het nadrukken of overnemen van artikels mag enkel gebeuren na voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur(s) én de redactie. Gelieve eerst contact op te nemen met de redactie.

Verantwoordelijke Uitgever

Elsie Desmet | Predikherenrei 1c | 8000 Brugge
BTW BE0414 897 902 | RPR Gent - Afd. Brugge

Ondertekende artikels en advertenties vallen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs, respectievelijk adverteerders. Het opnemen van een artikel of advertentie betekent niet noodzakelijk dat de VVOG of de redactie een gelijkwaardig standpunt innemen.

ISSN

0250-7706

Milieubijdrage

Groencontact wordt gedrukt op papier afkomstig uit verantwoord beheerde bossen en wordt verstuurd onder recycleerbare papieren omslag.

Waarom budgetten voor groen naar omhoog moeten

We zijn er ons collectief van bewust dat er meer budgetten voor groenvoorziening moeten vrijgemaakt worden, maar we horen niet graag dat prijzen naar omhoog moeten. En toch liggen die twee stellingen dicht bij elkaar dan we denken. Dit verdient een woordje uitleg.

Meer groen is in het belang van iedereen. Vakbladen, nieuwsblogs en allerhande sprekers herhalen dit continu. Groen is wat we vandaag noemen 'hot, chill, cool, snatched' of wat dacht je van 'lit'. De populaire oproep naar 'meer groen' is zo prominent aanwezig dat het versterkende effect van 'beter groen' er zelfs door gesmoord dreigt te worden.

Elke kans moet gegrepen worden om de oproep naar 'meer groen' te versterken. En zo geschiedde, ook in dit voorwoord. Maar toch wil ik het deze keer vooral met u hebben over budgetten, prijzen en de samenhang met 'beter groen'.

Het verband tussen meer budgetten en 'meer groen' is eenvoudig te zien. Het is duidelijk, het is verstaanbaar en het is populair. Moeilijker wordt het om uit te leggen dat 'beter groen' garant staat voor meer resultaat en dat de opwaardering van het aanbod de grootste impact realiseert in het bijbenen van de steeds stijgende vraag.

Een actueel machinepark, doorgedreven digitalisatie en sterk opgeleide mensen zijn slechts enkele van de noodzakelijke condities voor een stijgende productiviteit. Ruimte voor onderzoek en ontwikkeling op alle niveaus, samenwerking en kennisuitwisseling tussen openbare en private groenspecialisten, data-learning en professionalisme zijn dat evenzeer.

Kort samengevat, we moeten investeren in onze toekomst. Dit betekent dat we moeten afstappen van een prijs/budget-zetting die enkel rekening houdt met de realisatiekost.

De Belgische Federatie Groenvoorzieners (BFG) ijvert voor betere prijzen en hogere budgetten voor tuinaanleg en -onderhoud. Een prijs/budget-zetting die verdergaat dan het dekken van de kostprijs. Een prijs/budget-verhouding die zowel 'private als openbare' groenspecialisten toelaat om nog meer te investeren in mensen, onderzoek en ontwikkeling, digitalisatie, kennisopbouw en professionalisering. Een prijs/budget-verhouding die de klant en de burger dient op korte, maar vooral ook op lange termijn.

Yves Heirman

Directeur BFG-FBEP

BELGISCHE FEDERATIE GROENVOORZIENERS
Zuidstationstraat 32 | 9000 Gent | 09 224 03 11
www.bfg-fbep.be | find us on Facebook

Leden (2021)

Aalter, Aartselaar, Alken, Antwerpen, Anzegem, Assenede, Avelgem, Balen, Beernem, Beerse, Beersel, Begijnendijk, Beringen, Berlaar, Berlare, Beveren, Bilzen, Blankenberge, Bocholt, Boechout, Bonheiden, Boom, Bornem, Brasschaat, Brecht, Bree, Brugge, Buggenhout, Damme, De Haan, De Panne, De Pinte, Deerlijk, Denderleeuw, Dendermonde, Dessel, Destelbergen, Diepenbeek, Diksmuide, Duffel, Eeklo, Erpe-Mere, Essen, Geel, Genk, Gent, Grobbendonk, Haacht, Hamont-Achel, Harelbeke, Hasselt, Heist-op-den-Berg, Hemiksem, Herk-de-Stad, Heusden-Zolder, Heuvelland, Hoelaart, Hoeselt, Hooglede, Hoogstraten, Houthalen-Helchteren, Houthulst, Hove, Huldenberg, Ichtegem, Ieper, Ingelmunster, Izegem, Jabbeke, Kalmthout, Kampenhout, Kapellen, Kasterlee, Knokke-Heist, Koksijde, Kontich, Kortrijk, Kraainem, Kruibeke, Kuurne, Laakdal, Laarne, Landen, Langemark-Poelkapelle, Lede, Leopoldsburg, Leuven, Liedekerke, Lier, Lille, Lint, Lochristi, Lokeren, Lommel, onderzeel, Lubbeek, Lummen, Machelen, Mechelen, Meerhout, Melle, Menen, Merelbeke, Meulebeke, Moerbeke, Mol, Mortsel, Nazareth, Niel, Nieuwpoort, Nijlen, Olen, Oostende, Oosterzele, Oostkamp, Opwijk, Oud-Turnhout, Oudenaarde, Oudenburg, Oudsbergen, Overijse, Peer, Pelt, Poperinge, Putte, Puurs-Sint-Amands, Ranst, Ravels, Retie, Rijkvorsel, Roeselare, Rumst, Schilde, Schoten, Sint-Gillis-Waas, Sint-Katelijne-Waver, Sint-Martens-Latem, Sint-Niklaas, Sint-Truiden, Staden, Steenokkerzeel, Stekene, Temse, Tervuren, Tessenderlo, Tielt, Torhout, Turnhout, Veurne, Vilvoorde, Vosselaar, Waasmunster, Waregem, Wervik, Westerlo, Wetteren, Wevelgem, Wezembeek-Oppeem, Wielsbeke, Wijnegem, Willebroek, Wingene, Wommelgem, Wuustwezel, Zandhoven, Zaventem, Zedelgem, Zele, Zoersel, Zonhoven, Zottegem, Zwalm, Zvevegem, Zwijndrecht,

Bestuursorgaan (2019-2025)

Elsie Desmet, Torhout, voorzitter
Filip Kegels, Beveren, ondervoorzitter
Laurence Libert, Hasselt, ondervoorzitter
Yves De Bosscher, Harelbeke
Jan De Broeyer, Overijse
Raf De Canck, Lubbeek
Goele Fonteyn, Brasschaat
Carl Hanssens, Sint-Niklaas
Michel Jansen, Hoogstraten
Patrick Roose, Menen
Danny Taghon, Lochristi
Jean Vanhees, Beringen
Nicole Van Praet, Bornem
Dirk Vanseggele, Pelt
Anja Vermeulen, Kraainem
Filiép Bouckennooghe, directeur
Rudi Geerardyn, adjunct-directeur

Financieel comité (2019-2025)

Lies De Witte, Deerlijk
Roos Tack, Tielt
Luc Verguts, Geel

Centrumstedenoverleg

Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Turnhout

Lerend Netwerk Oost

Alle aangesloten steden en gemeenten uit de provincies Antwerpen, Limburg en een deel van Vlaams-Brabant.

Lerend Netwerk West

Alle aangesloten steden en gemeenten uit de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en een deel van Vlaams-Brabant.

De Vereniging voor Openbaar Groen (VVOG) is een vereniging van Vlaamse steden en gemeenten met het statuut van een vereniging zonder winstoogmerk (vzw). De aangesloten steden en gemeenten hebben het statuut van werkelijk lid. Provincies en andere lokale besturen kunnen ook aansluiten als werkelijk lid. Natuurlijke en publiekrechtelijke personen kunnen enkel aansluiten als toetredend lid met beperkte dienstverlening.

VVOG werd in 1974 opgericht op initiatief van zeven Vlaamse steden: Antwerpen, Brugge, Gent, Mechelen, Oostende, Sint-Niklaas en Vilvoorde.

VVOG fungeert als kennis- en informatiecentrum op het vlak van openbaar groen. De leden gemeenten kunnen op elk moment beroep doen op de verschillende vormen van dienstverlening (zie hiernaast).

VVOG biedt aan de mandatarissen en ambtenaren van de aangesloten steden en gemeenten een forum waar vakkennis en ervaring in verband met het 'groene' vakgebied kunnen uitgewisseld worden en waar oplossingen voor 'groene' problemen met collega's en vakgenoten kunnen besproken worden.

Secretariaat

Vereniging voor Openbaar Groen
Predikherenrei 1c | 8000 Brugge
T. 050 33 21 33
info@vvog.info | www.vvog.info

Medewerkers

- Filiép Bouckennooghe | filiep@vvog.info
directeur | algemene leiding, communicatie, sponsoring, bestuursorganen
- Rudi Geerardyn | rudi@vvog.info
adjunct-directeur | openbaargroen-adviseur, Openbaargroen-awards
- Peter Vandyck | peter@vvog.info
openbaargroen-adviseur, vorming
- Jonas Pieters | jonas@vvog.info
openbaargroen-adviseur
- Doreen Leuntjens | doreen@vvog.info
secretariaat, ledenzorg
- Dirk Neiryck | dirk@vvog.info
boekhouding, communicatie, ICT

Partnership

VLAM
VMM
Dep Omgeving
VMSG
ANB
Stadswerk
Entente Florale Europe

VVOG is actief lid van

Bomencharter Vlaanderen | Fytilicenties | Groeistof | Groep Groen Leiedal | Netwerk Natuur & Gezondheid | OSLO-standaard Openbaar Domein | PDPO project 'Naar een efficiënt waterbeheer met groenzones' | Stakeholdersoverleg duurzaam gebruik pesticide | Stakeholdersmeeting EcoCities | Technisch comité - PCS | Technische werkgroep Bacterievuur | VLAIO-TETRA project Green Acoustics

Missie

VVOG is een vakorganisatie van en voor groenmedewerkers en politiek verantwoordelijken voor groenbeleid van de lokale besturen in Vlaanderen. Wij promoten het openbaar groen in al zijn vormen en streven naar meer groenbeleving. Daarvoor ondersteunen we de lokale besturen in het ontwikkelen van een breed groenbeleid: uitrollen structurele groenvisie, realiseren van groenprojecten en kwalitatief beheren van groen..

Strategische doelstellingen

- VVOG, van en voor de steden en gemeenten
- VVOG, als kennisdeler
- VVOG, als netwerkorganisatie
- VVOG, als pionier

Kenniscentrum

Groencontact De VVOG publiceert een 3-maandelijks vaktijdschrift over openbaar groen. Groencontact is tevens het contact- en informatieblad van en voor de leden.

Zakboekjes Handige praktijkgidsen in pocketformaat met praktisch bruikbare info voor groenambtenaren, studiebureaus en terreinbeheerders op het terrein

Boomwaardecalculator Handige digitale tool om snel de waarde van bomen of een schadevergoeding te berekenen

Studiedagen Jaarlijks organiseert de VVOG één of meerdere studiedagen (symposia, congressen).

Seminaries en studiebezoeken Meerdere keren per jaar worden voor de leden seminars en/of vakexcursies georganiseerd over concrete groentema's.

Communicatie

GroenMail De VVOG publiceert een elektronische nieuwsbrief met actuele informatie over het 'groene' vakgebied. Inschrijven kan op info@vvog.info

Website Op de website van de VVOG vindt men allerlei nuttige informatie over het vakgebied. Meer en meer wordt de website hét interactieve medium waarmee de VVOG communiceert met haar leden | www.vvog.info

Facebook Op sociale media willen wij informeren en debatteren over openbaar groen www.facebook.com/verenigingvooropenbaargroen

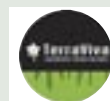
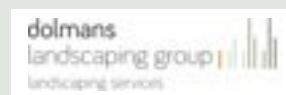
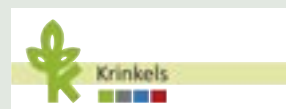
Vorming en opleiding

De VVOG organiseert gespecialiseerde cursussen op maat van de gemeenten. De cursussen zijn zowel theoretisch als praktijkgericht en bieden een volledig opleidingstraject in functie van de kennis van de cursisten. VVOG is door de Vlaamse overheid erkend als opleidingscentrum.

Openbaargroen-awards

Dit is een jaarlijkse wedstrijd waaraan alle Vlaamse gemeentebesturen kunnen deelnemen. Op die manier wil de VVOG interessante en voorbeeldstellende groenprojecten en bloemeninitiatieven meer bekendheid geven. Bijzondere aandacht gaat uit naar projecten die bijenvriendelijk, pesticidenvrij en waterrobuust beheerd worden.

Structureel partnership

Openbaargroen-awards 2021

Openbaargroen-awards is de jaarlijkse wedstrijd van de VVOG waar alle Vlaamse gemeentebesturen kunnen aan deelnemen. De wedstrijd werd 40 jaar lang georganiseerd onder de naam Groene Lente, in nauwe samenwerking met VLAM. Ook de Vlaamse Milieumaatschappij en het Departement Omgeving verlenen sinds enkele jaren hun enthousiaste medewerking aan de Openbaargroen-awards.

Drie thema's, twee labels, een award

Gemeenten kunnen deelnemen met een recent groenproject (**Groene Gemeente**) of met een recente realisatie met bloemen op openbaar domein (**Gemeente in Bloei**).

In samenwerking met het Departement Omgeving wordt de wedstrijd **Bijenvriendelijke gemeente** georganiseerd voor bijenvriendelijke acties. Jaarlijks wordt het label 'Bijenvriendelijkste gemeente van het jaar' uitgereikt.

Gemeenten kunnen voor elk ingediend groenproject het label '**Waterproof**' en/of '**Zonder is gezonder**' krijgen wanneer het project vernieuwend en inspirerend is voor andere gemeenten op vlak van het omspringen met water en/of het niet-gebruik van pesticiden. Dit wedstrijdonderdeel gebeurt in samenwerking met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).

Eén groenproject krijgt de **Groenaanemer-award** wanneer het door een professionele groenaanemer deskundig is uitgevoerd en dit naar algehele voldoening van het betrokken gemeentebestuur.

Entente Florale Europe

Een gemeente wordt uitverkoren om volgend jaar deel te nemen aan de Europese groen- en milieuwedstrijd **Entente Florale Europe**.

Dank aan deelnemende gemeenten, organisaties en sponsors

In deze speciale editie van Groencontact worden alle wedstrijdresultaten voorgesteld. De VVOG bedankt alle organisaties en sponsors voor hun medewerking en wenst alle deelnemende gemeenten van harte te feliciteren met hun inspanningen om onze leefomgeving te vergroenen.

Rudi Geerardyn

Adjunct-directeur VVOG | Projectleider Openbaargroen-awards | secretaris van de jury

vereniging voor
openbaar groen

VVOG

Vereniging voor Openbaar Groen
Predikherenrei 1c | 8000 Brugge
T. 050 33 21 33 | info@vvog.info
www.vvog.info | www.groencontact.info

VLAM.be

VLAM

Vlaams Centrum voor Agro en Visserijmarketing
Koning Albert II-laan 35 (bus 50) 1030 Brussel
T. 02 552 80 11 | vlam@vlam.be
www.vlam.be | www.openbaargroen.be
www.groenvanbijns.be

**VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ**

VMM

Vlaamse Milieumaatschappij
Dr. De Moorstraat 24-26 | 9300 Aalst
info@vmm.be | www.vmm.be
www.zonderisgezonder.be | www.watertoets.be

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

Departement Omgeving

Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20, bus 8 | 1000 Brussel
T. 02 553 80 11 | omgeving@vlaanderen.be
www.omgevingvlaanderen.be

Redactie Filiep Bouckennooghe en Rudi Geerardyn | VVOG | oga@vvog.info | Foto's VVOG | diverse gemeentebesturen
Website www.vvog.info > Openbaargroen-awards

Inhoud

3 van de redactie

Waarom budgetten voor groen naar omhoog moeten | Yves Heirman

6 groene gemeente

De beste gemeentelijke groen-realisaties in 2021 | Rudi Geerardyn

- Overzicht
- Groenaanemer-award
- Label Zonder is gezonder en Waterproof

- 8 Begraafplaats
- 10 Groene ader
- 12 Omgevingsgroen
- 14 Buurtpark
- 16 Wijkpark
- 18 Landschapspark
- 20 Speelgroen
- 22 Thematuin
- 24 Plantenperken

26 bijenvriendelijke gemeente

De bijenvriendelijke gemeenten in 2021 | Rudi Geerardyn

- Overzicht
- 28 Bijenvriendelijkste gemeente 2021
- Diksmuide
- Gent

- 30 Enkele Bij-zondere realisaties
- 32 Gemeenten met 3 bijensymbolen
- 34 Gemeenten met 2 bijensymbolen
- 36 Gemeenten met 1 bijensymbool

40 gemeente in bloei

De beste bloemenrealisaties in 2021 | Rudi Geerardyn

- Overzicht
- 41 Gemeenten met 3 bloemensymbolen
- 44 Gemeenten met 2 bloemensymbolen
- 45 Gemeenten met 1 bloemensymbool

46 overzicht Openbaargroen-awards 2021

Tabel met alle wedstrijdresultaten

48 Entente Florale Europe

Diksmuide | Rudi Geerardyn

advertenties

Krinkel ▶ 2 | Willaert ▶ 25 |
Serneels ▶ 25

**Openbaargroen
awards 2021**

Groene gemeente

De beste gemeentelijke groenrealisaties in 2021

vereniging voor
openbaar groen

Openbaargroen
awards 2021

In het wedstrijdthema Groene gemeente werden 87 kandidaatsdossiers ingediend. In de loop van de maanden juli, augustus en september werden alle projecten bezocht.

Tijdens de eindbespreking van 6 oktober overliep de jury alle projecten en weerhield ze 49 groenrealisaties. De weerhouden projecten werden ingedeeld in 9 categorieën: begraafplaats, groene ader, omgevingsgroen, buurtpark, wijkpark, landschapspark, speelgroen, thematuin en plantenperken.

In elk van de categorieën werden laureaten en een rangorde aangeduid, zoals hierna vermeld. De meest inspirerende groenprojecten werden tijdens de Finale op 31 maart 2022 voorgesteld. De laureaten ontvingen een getuigschrift en een geldprijs, geschonken door VLAM.

De beste projecten worden hierna kort beschreven en voor een alfabetisch overzicht verwijzen we naar p. 46 en 47.

Rudi Geerardyn | rudi@vvog.info

Groenaannemer-award

De beste realisatie door een groenaannemer

VLAM en VVOG belonen een groenproject dat met de expertise van een professionele tuinaannemer werd gerealiseerd. De award brengt het maatschappelijk belang van openbaar groen onder de aandacht en ijvert voor een goede samenwerking tussen gemeentebesturen, boomkwekers en tuinaannemers. Na deliberatie werd het project 'omgevingsgroen nieuw gemeentehuis' te Beveren geselecteerd als winnaar (zie p.13). De laureaat ontving een getuigschrift, een aankondigingsbord en een geldprijs, geschonken door VLAM.

Rudi Geerardyn | rudi@vvog.info

Juryleden Groene gemeente en Groenaannemer-award

VLAM | **Elias De Boeck**, projectcoördinator tuinaanleg

AVBS | **Jarne Depaepe**, consulent tuinaanleg | **Bart Verelst**, consulent tuinaanleg

BFG | **Lisbeth Creemers**, consulente

VVOG | **Filiep Bouckenoooghe**, directeur | **Jonas Pieters**, openbaargroen-adviseur

Peter Vandyck, openbaargroen-adviseur | **Rudi Geerardyn**, adjunct-directeur, projectleider Openbaargroen-awards en secretaris van de jury

Label Zonder is gezonder + Waterproof

De beste pesticidenvrije en watervriendelijke groenrealisaties

Toonaangevende groenprojecten op het vlak van pesticidenvrij beheer of die uitmunten op het vlak van duurzaam waterbeheer kwamen in aanmerking voor een speciale prijs van de VMM. Na terreinbezoeken weerhield de vakjury 22 groenrealisaties. In de eindbespreking van 19 oktober selecteerde ze 17 projecten waarvan 5 het label 'Zonder is gezonder' en 12 het label 'Waterproof' in de wacht sleepten. Alle laureaten ontvingen een getuigschrift en een geldprijs geschonken door de VMM. De 17 geselecteerde projecten worden hierna aangeduid met de bijhorende labels. Voor een alfabetisch overzicht verwijzen we naar p. 46 en 47.

Rudi Geerardyn | rudi@vvog.info

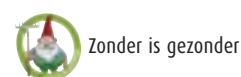
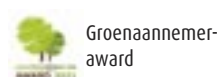
Juryleden

VMM | **Tom Goetmaeckers**, Beleidsmedewerker Water

VVOG | **Rudi Geerardyn**, adjunct-directeur, projectleider en secretaris van de jury

	Gemeente	projecttitel	laureaat	label	pag.
BEGRAAFPLAATS	Antwerpen-Wilrijk	Begraafplaats Moretus	1e		8
	Antwerpen-Ekeren	Urnenlandschap De Heide	2e		8
	Willebroek	Begraafplaats Willebroek	3e		9
	Sint-Truiden	Begraafplaats Ordingen	4e		9
	Beveren	Begraafplaats	5e		9
GROENE ADER	Sint-Niklaas	Winkelwandellus	1e		10
	Waregem	Park Nieuwenhove	2e		10
	Sint-Niklaas	Driekoningen	3e		11
OMGEVINGSGROEN	Wetteren	Kerktuin	1e		12
	Beveren	Nieuw gemeentehuis	2e		12
	Harelbeke	Sporthof De Dageraad	3e		13
BUURTPARK	Antwerpen-Wilrijk	Ridderveld	1e		14
	Antwerpen-Berchem	Florent Cootmansplein	2e		14
	Eeklo	Eduard Neelemanslaan	3e		15
	Antwerpen-Wilrijk	Ferre Grignardplantsoen	4e		15
	Zwijndrecht	Parkje Heidestraat	5e		15
	Brugge	Bilkske	6e		15
WIJKPARK	Izegem	Park Rafaël	1e		16
	Zwijndrecht	Wolfsbergpark	2e		16
	Lochristi	Merelput	3e		17
	Dendermonde	Groene Dender	4e		17
	De Haan	Park d'Heyepit	5e		17
	Eeklo	Wilgenpark	6e		17
LANDSCHAPSPARK	Antwerpen-Berchem	Park Brialmont	1e		18
	Kortrijk	Decaevillepark	2e		18
	Meerhout	Grote Netewoud	3e		19
SPEELGROEN	Hooglede	Speeldomein Zoeber	1e		20
	Overijse	Meiveld	2e		20
	Antwerpen- ^{Berendrecht} Zandvliet-Lillo	Kommershoek	3e		21
	Brasschaat	Licht Vliegwezenlaan	4e		21
	Machelen	Broekstraat	5e		21
	Brugge	Astridpark	6e		21
THEMATUIN	Torhout	Inspiratietuin	1e		22
	Boom	Ecotuin	2e		22
	Hoogstraten	Den ouden Koolhof	3e		23
	Beveren	Vlindertuin Cortewalle	4e		23
	Antwerpen-Ekeren	Rozentuin Veltwijckpark	5e		23
PLANTENPERKEN	Blankenberge	Blankenbergseis	1e		24
	Diksmuide	Grauwe Broedersstraat	2e		24
	Lint	Lindenhof	3e		24
	Denderleeuw	Booglaan	4e		24
	Lint	Kapel Nieuwstraat	5e		24
	Zedelgem	Pleintje Groenestraat	6e		24

1e laureaat | begraafplaats

Antwerpen- Wilrijk **Begraafplaats Moretus**

Op deze begraafplaats wordt al vele jaren niet meer begraven. Ze lag erg ingesloten tussen hoge hagen en in de loop der tijd waren ook veel graven verdwenen. Ondanks dat deze groene plek in het centrum van Wilrijk ligt, was ze niet echt een trekpleister.

Het werd tijd om deze begraafplaats een grondige facelift te geven. Een plan werd getekend door een vakspecialist van de groendienst en voorgelegd aan de groenschepen die meteen akkoord was met het voorstel. De bestaande *Carpinus*- en *Prunus*-haag werd vervangen door heesterborders met voornamelijk *Cornus*, *Viburnum*, *Euonymus* en *Ilex* kreeg de begraafplaats meer kleur en een open karakter. Tussen de oude graven werden varens en *Geranium* aangeplant. In de grasstroken die extensief gemaaid worden, werden een paar duizend bloembollen gezet. Het geheel voelt nu meer aan als een park. Om dat parkgevoel nog te versterken werden er ook 2 ligbanken geplaatst.

Om het geheel af te werken werden nog een 50-tal meerstamige bomen aangeplant, een aantal in de heesterborders en een aantal als solitair, zoals *Hamelis*, *Ilex*, *Mespilus* en *Cornus nuttallii*.

Over deze heraanleg krijgt men heel veel positieve commentaren. Inwoners die vroeger een begraafplaats toch wat luguber vonden, komen nu in het begraafpark Moretus spontaan de rust opzoeken.

adres: Kerkhofstraat x Jules Moretuslei
oppervlakte: 1,4ha
ontwerp, aanleg en onderhoud: groendienst Stad Antwerpen

2e laureaat | begraafplaats

Antwerpen-Ekeren **Urnenlandschap De Heide**

Steeds meer mensen kiezen ervoor begraven te worden in een natuurlijke omgeving. Dat kan nu ook in een heidelandschap op de historische begraafplaats in Ekeren. De keuze voor de aanleg van een heidelandschap was niet toevallig. Op de mooie begraafplaats groeiden reeds spontaan heideplanten. Dat werd een startpunt om te versterken en te ontwikkelen tot een vernieuwende gedenkplaats.

In samenwerking met de groendienst werd een heidelandschap in eigen beheer aangelegd. Als meerwaarde zorgt de heide voor voedsel voor bijen, hommels en vlinders. Op het perk van 1.600 m² is ruimte voor meer dan 1000 rustplaatsen waarin overledenen na crematie in een bio-afbrekbare urne kunnen opgaan in een natuurlijk, levend landschap zonder grafzerken. Nabestaanden vinden er troost in de rustgevende omgeving die inspeelt op de toenemende behoefte aan meer natuurlijke rustplaatsen.

Het aanwenden van de intrinsieke waarde van het landschap en de begraafplaats biedt mogelijkheden

en vormt een meerwaarde om nieuwe gedenkvormen te creëren. Het project toont dat innovatie van gedenkplaatsen op begraafplaatsen mogelijk is met beperkte investeringen en lage onderhoudskosten. Binnen het stramien van een historische begraafplaats behoren zelfs andere creatieve concepten, zoals de trend naar urnebossen, tot de mogelijkheden.

De realisatie van deze gedenkplaats beoogt op een meer natuurlijke en vernieuwende wijze invulling te geven aan het concept van laatste rustplaats en het herdenken van overledenen. Het verhoogt de belevings- en rustgevende waarde van een begraafplaats, verbindt oud en nieuw op één site en verhoogt de biodiversiteit in een verstedelijkte context.

adres: begraafplaats Ekeren, Driehoekstraat
oppervlakte: 1600 m²
ontwerp, aanleg en onderhoud: Stadsbeheer/Groen en Begraafplaatsen (Roel Dekort en Kristoff Janssens)

3e laureaat | begraafplaats

Willebroek

Begraafplaats Willebroek

De gemeentelijke begraafplaats bevindt zich in een prachtig groen kader. Het domein werd recent heraangelegd om bezoekers een plaats te geven waar ze troost kunnen vinden en tot rust kunnen komen vlakbij hun overleden naasten. Daarom werden bij de urnenvelden nieuwe banken geplaatst. Dit zijn ontmoetingsplekken waar bezoekers zich verbonden kunnen voelen met anderen en de omgeving.

Dankzij een uitgekiende plantenkeuze van bomen en struiken wordt het hele jaar door een mooi beeld gecreëerd. Op de begraafplaats bevinden zich veel esdoorns. Deze absolute herfststoppers zorgen met hun opvallende schors en kleurrijke bladeren voor een aangename en warme sfeer. De afgevallen bladeren van de esdoorns, maar ook van de andere loofbomen worden enkel opgeruimd op plaatsen waar het nodig is voor de veiligheid, zoals op de wandelpaden. De andere bladeren blijven zoveel mogelijk liggen, o.a. als een winterverblijf voor verschillende diertjes, die op hun beurt de strijd met allerlei ongedierte kunnen aangaan. Wanneer het weer zomer wordt, zijn de bladeren

verteerd tot een humuslaag die het water als een spons vasthoudt.

Naast loofbomen werden ook taxussen aangeplant. Deze behouden hun naalden zodat de begraafplaats ook in de wintermaanden haar groene karakter bewaart. Bovendien vergt taxus relatief weinig onderhoud. In de lente vertonen de bloemenweides een prachtig kleurenpalet dat bovendien bijdraagt aan de biodiversiteit van de omgeving. De bloemenweides zorgen voor het behoud en het herstel van de aanwezige natuurwaarden. Omdat er minder ongewenste kruiden moeten worden bestreden, zijn deze weides ook kostenefficiënter dan het traditionele beheer van een begraafplaats. Op een aantal plekken wordt het gras extensief gemaaid. Er wordt zorgvuldig gepland welke perken op welke momenten worden gemaaid. Op deze manier zorgt men ervoor dat gedurende alle seizoenen steeds bloeiende bloemen of planten beschikbaar blijven voor de insecten in de buurt.

adres: Dendermondsesteenweg 163-309
oppervlakte: ca. 3,2 ha
ontwerp, aanleg en onderhoud: groendienst

4e laureaat | begraafplaats

Sint-Truiden

Begraafplaats Ordingen

5e laureaat | begraafplaats

Beveren

Begraafplaats

Sint-Niklaas

Winkelwandellus

Met de aanleg van een winkelwandellus tussen de Grote Markt en het Stationsplein wil het stadsbestuur de stadskern aantrekkelijker maken voor bewoners en bezoekers. Het uitzicht van de straten wordt groener, lichter en fraaier.

In 2020 gingen de werken van start voor de aanleg van de 1e fase van de winkelwandellus. Op het programma stond de volledige vernieuwing van het openbaar domein met veel meer ruimte voor voetgangers, de inrichting van een schoolstraat en fietsstraten, en de aanplanting van groen.

De straatverharding is uitgevoerd met een combinatie van blauwe hardsteen en gebakken straatstenen op een waterdoorlatende fundering en onderfundering. Met het aanbrengen van extra beplanting in de vorm van hoog- en meerstammige bomen, heesters en vaste planten werd de kwaliteit van het openbaar domein opgetrokken. Voor de beplanting werd vooral gezocht om deze over een zo lang mogelijke

periode attractief te houden, met aandacht voor voorjaarsbloembollen, zomerbloei, herfstverkleuring en wintergroene planten. Na een participatietraject met de bewoners zullen nog klimplanten en groenslingers tegen en tussen de gevels volgen.

Alle beplantingen dragen eveneens bij aan de verkoeling en de vernatting van de stad want regenwater kan afstromen naar de plantvakken en daar infiltreren. Door enkele plantvakken hoger aan te leggen en te voorzien van zitelementen, maakt dit ook onderdeel uit van de beleving van het groen in de stad. Ouders die hun kinderen komen ophalen aan de scholen kunnen nu in een groene omgeving wachten.

Met de inplanting van de hoog- en meerstammige bomen werd een combinatie gemaakt van een functionele en kwalitatieve invulling van de ruimte. Bomen bakken o.a. de 'kus- en rij-zones' aan de scholen af.

Door bovengronds ruimtegebrek hebben de bomen eerder kleine

boomspiegels. Dit werd echter gecompenseerd door ruime, ondergrondse groeiplaatsconstructies te voorzien waardoor elke boom beschikt over een groeiruimte van minimum 10 m³ bomengrond.

Onder deze constructies werden infiltratiekratten voorzien die dienstdoen als waterreservoir. Door de regenwaterafvoeren van de aanpalende huizen op deze kratten aan te sluiten worden ze regelmatig van regenwater voorzien. Overtollig regenwater kan eerst infiltreren en pas nadien overlopen naar de regenwaterafvoer in de straat.

adres: Richard Van Britsomstraat – Paul Snoekstraat

oppervlakte project: ca. 2.500 m²

oppervlakte groen: ca. 400 m²

opdrachtgever: stadsbestuur

wegenisontwerp: Studiebureau Talboom (Puurs)

groenontwerp: stadsbestuur dienst Projecten openbaar Domein

wegenisaanleg: Verbruggen (Temse)

aanleg en onderhoud: Stadsbestuur dienst Beheer Openbaar Domein

Waregem

Hoe maak je een schoolomgeving aantrekkelijk en veilig? Dit is een ware uitdaging voor vele lokale besturen. In het gehucht Nieuwenhove te Waregem realiseerden men een voorbeeldstellende oplossing, door slim gebruik te maken van groen.

In deze omgeving heeft men op een schitterende manier een aantal doelstelling weten te combineren.

Met de ontharding van de asfalt-parking voor de kerk droeg men bij aan de waterinfiltratie en creëerde men één groenzone tussen de kerk en de school.

Daarbij komt nog dat in de groenzone avontuurlijke natuurlijke speelobjecten werden geplaatst. Hiermee ontwerp je een aantrekkelijke schoolomgeving, maar bovendien versterk je ook het sociaal contact met de vele keuvelende jonge ouders.

Daarnaast heeft men een moedige keuze gemaakt om de achterliggende straat te knippen voor gemotoriseerd verkeer. Hiervoor

3e laureaat | groene ader

Sint-Niklaas

Driekoningen

Park Nieuwenhove

is wel wat lef nodig, maar het was snel duidelijk dat het draagvlak bij de ouders aanwezig was. Tot slot bereikte men met deze knip een groene as van schoolpoort tot park. Op deze manier kan ook de school zijn buitenlessen veiliger organiseren.

Als je dit kan bereiken met 'groen' als bindende factor, dan heb je een voorbeeldstellend project voor Vlaanderen. Als beplanting werden volgende soorten aangeplant:

Siergras: *Miscanthus sinensis* 'Graccilimus', *Pennisetum alopecuroides*

Vaste planten: *Persicaria bistorta*, *Verbena bonariensis* 'Lollipop', *Perovskia atriplicifolia* 'Sylber Blue'

Hagen: *Carpinus betulus*

Bomen: *Tillia cordata* 'Greenspire', *Gleditsia triacanthos* Sunburst

adres: Oblatenstraat, Platanendreef, Kapellestraat

oppervlakte: 2500 m²

ontwerp: Lobelle Studiebureau

aannemer: Jozef Vanden Bouverie & co nv

kostprijs: € 295.869

Sinds november 2016 is er gewerkt om de verkeersknoop rond de Driekoningenstraat, kleine Laan, Hofstraat, Spoorweglaan en Gasmeterstraat te ontwarren. Met vijf straten die er samenkomen, is dit kruispunt ook een van de drukste verkeersassen van de stad. Eveneens passeren er heel wat fiets- en busverbindingen. Bovendien bevindt het kruispunt zich tussen de pijlers van de spoorwegbrug en is de ruimte er dus heel beperkt. Een creatieve oplossing met twee rotondes tussen de brugpijlers werd het resultaat.

Om enigszins rust te brengen tussen al deze drukke verkeersstromen werden de rotondes in 2019 grotendeels als groene eilanden ingericht. Ook vanuit de aanpalende straten van het kruispunt werden ruime plantvakken voorzien. Voor de inrichting van deze rotondes en plantvakken werden de richtlijnen van het "Masterplan Publieke Ruimte" gevolgd. Op de rotondes en aansluitende plantvakken werd vooral een mengeling van diverse bloeiende vaste planten en voorjaarsbloembollen aangeplant, aangevuld met blok-

hagen van groene beuk. Rond de parking in de Driekoningenstraat en langs de invalswegen werden verder heestermassieven beplant met enkele groenblijvende blokhagen van *Taxus* en *Osmanthus*. Deze groenblijvers zullen in de toekomst in 'wolken' worden geschoren. Om de verkeersstromen verder te begeleiden, werden verschillende hoogstammige bomen aangeplant, nl. *Liquidambar styraciflua* 'Slender Silhouette', *Cercidiphyllum japonicum*, *Pyrus calleryana* 'Chanticleer' en *Sophora japonica*.

adres: kruispunt Driekoningenstraat-Hofstraat

oppervlakte project: ca. 20.000 m²

oppervlakte groen: ca. 2.500 m²

opdrachtgevers: Vlaams Gewest - Agentschap Wegen en Verkeer; stadsbestuur

ontwerp: studiebureau Jouret (Sint-Niklaas)

wegenisanaanleg: Stadsbader (Harelbeke)

aanleg en onderhoud: Keersmaekers (onderaannemer)

Wetteren

Kerktuin

Om de verbondenheid tussen de Markt, het Rode Heuvelplein en de Schelde te verhogen, werden een aantal gebouwen dicht bij de kerk afgebroken en werden samen met de omliggende ruimte ont-hard en aangelegd als openbare stadstuin. In het project werd veel aandacht besteed aan het aspect duurzaamheid. Het zal niet enkel de dagelijkse beleving van de bezoeker en inwoner royaal vergroten, maar ook de gedachte en het besef dat de klimaatverandering geen fictie meer is.

De belevingswaarde voor bezoekers van het Wetterse centrum werd verhoogd. Met de aanleg kreeg het centrum een kwalitatieve groene kerktuin met grasvelden, een bloementuin en zitgelegenheid in het hart van het centrum van Wetteren.

Er werd gezorgd voor meer biodiversiteit door een afwisseling tussen graszones, beplanting en inheemse bomen. Dit zorgt voor een dynamisch en levendig maai-veld. Plekken met planten en bomen trekken vogels en insecten aan.

Alle regenwater afkomstig van de omliggende verharding en daken wordt opgevangen in de tuin en/of regenwaterputten. Hierdoor kan het regenwater tijdig in de grond infiltreren, het zorgt voor minder kans op wateroverlast en de grondwaterreserves worden weer aangevuld. Het water in de regenwaterputten wordt tijdens de droge zomermaanden hergebruikt in functie van het onderhoud van de beplanting.

Hitte is iets waar we hier in Vlaanderen minder bij stilstaan, maar de ervaringen van de laatste jaren tonen aan dat we hier ook aandacht voor moeten hebben. Door het vervangen van gebouwen, asfalt en andere verhardingen door gras, beplanting en bomen is er iets meer afkoeling in de warme periodes van het jaar.

Hiermee realiseert Wetteren een plein van de toekomst in het hartje van het centrum. Met deze strategische ligging biedt dit mogelijkheden om deze aanpak verder door te trekken naar het marktplein.

adres: Marktdreef
oppervlakte: 2500 m²
ontwerp: Studiegroep Omgeving - Antwerpen
aanleg: De Dender nv Wegenis- & rioleringswerken - Brussel
kostprijs: € 1.000.000

Beveren

Het nieuw gemeentehuis van Beveren is een grote bezienswaardigheid. Het imposante gebouw bevindt zich in het centrum waar al veel groen aanwezig was, zoals het park van Cortewalle, de Gravendreef met prachtige bomenrijen en de groenaanleg van de N70. Toch gaf men een eigen toets aan het omgevingsgroen door o.a. ook zitbanken en waterpartijen te voorzien.

De gehele omgeving is mee heringericht. Het gaat niet alleen over het gemeentehuis zelf, dat het Administratief Centrum (AC), het Sociaal huis en het politiekantoor omvat, maar ook over de omgeving van het Vredegerecht en het Rode Kruisgebouw.

Aan de inkom van het AC is er een groot plantvak in beton gemaakt, met daarin 2 waterpartijen uit cortenstaal. Er zijn 8 meerstammige bomen terug te vinden, nl. 4 *Prunus* en 4 *Cladrastis*. De overige beplanting bestaat vooral uit groenblijvende heesters zoals *Osmanthus* en *Ilex crenata* in combinatie met grassen en bloeirijke vaste planten.

Nieuw gemeentehuis

Ter hoogte van de bezoekersparkeerplaatsen zijn er enkele plantvakken gemaakt die afgeboord zijn met cortenstaal. In deze vakken zijn er 2 soorten *Prunus* gemengd aangeplant., nl. *Prunus* 'Umineko' en *Prunus* 'Spire'. De ene boom heeft witte bloemen en de andere lichtroze, waardoor dit een mooi contrast geeft tijdens de bloeiperiode. De onderbeplanting bestaat uit *Pennisetum* in combinatie met enkele bloeiende vaste planten zoals *Verbena*, *Aster* en *Anemone*.

Aan de noordzijde van het gebouw grenst de gewestweg N70. Omdat de beplanting erlangs zeer zoutbestendig moet zijn, is er gekozen voor de laagblijvende *Ligustrum obtusifolium* 'Darts Spreader' en *Perovskia*. Eveneens aan deze zijde is er een inham in het gebouw waar heel weinig zonlicht komt. Dit deel werd dan ook ingericht als een schaduw-tuin. Hier is er voornamelijk gewerkt met *Liriope* in combinatie met enkele vaste planten. De bomen op deze locatie zijn 2 meerstammige *Parrotia persica*.

De inrit naar het Gravenplein is een heuse dreef geworden, met langs weersijden brede stroken van *Prunus lusitanica* met daarin *Acer rubrum*.

Aan de voorzijde van het Vrederecht komt de plantencombinatie van de bezoekersparkeerplaatsen terug. Aan de zijkant en achterzijde van het gebouw is er voornamelijk gewerkt met verschillende nectarrozen.

Reeds vanaf het eerste jaar waren er veel lovende reacties van de bevolking over de fleurige en bijenvriendelijke plantencombinaties en de prachtige bomenrij aan de inrit van de parking.

adres: Gravenplein 8
oppervlakte: 1,7 ha
ontwerp: groendienst Beveren, i.s.m. Christophe Serneels, Berlaar
aanleg en onderhoud: Christophe Serneels, Berlaar

3e laureaat | omgevingsgroen

Harelbeke

Sporthal De Dageraad

De stedelijke sporthal, die aan het provinciedomein 'De Gavers' grenst, was zowel aan de binnenkant als aan de buitenkant gedataerd en werd bijgevolg in 2020 opgefrist.

Naast werkzaamheden aan het gebouw zelf werd ook de buitenomgeving onder handen genomen. De bestaande verouderde beplanting werd volledig geroid en een nieuwe ruimtelijke aanleg werd gerealiseerd rond de bestaande petanquevelden en ingang.

Voor de inkomzone, tussen petanquevelden en fietsparking, werd een natuurlijke vaste plantenborder aangelegd die jaarrond beleving biedt met zowel bloei- als bladstructuren. In de noordwestelijke hoek werd een bloeiende gemixte heesterborder ontworpen die verschillende parkeerplaatsen aan het zicht onttrekt. Er werd gebruik gemaakt van *Diervilla*, *Hedera*, *Viburnum*, *Euonymus*, *Prunus lusitanica* en *Cornus*. Uiteraard werden ook bomen aangeplant i.f.v. schaduw en beleving, o.a.

Cladrastis, *Cercis*, *Stewartia* en een meerstammige *Quercus* als klimboom. Een centraal grasveld inclusief picknickbank wordt gretig gebruikt door bezoekers en passanten.

Lage haagmassieven van *Acer campestre* maken een visuele aansluiting met de mobilhomeparking en vrijwaren de nodige zichtassen naar mobilhomes en sportterreinen zonder aan gezelligheid en geborgenheid in te boeten. Een oude bestaande vijver werd geruimd, heraangelegd en heraangeplant. De zone naast de vijver wordt gebruikt als terras van de horecazaak in de sporthal.

Kortom een zeer functioneel én biodivers inkomplein mét cachet op een steenworp van 'De Gavers'.

adres: Stasegemsesteenweg 21
oppervlakte: 900 m²
ontwerp: stadsbestuur (Yann Raes)
aanleg: groendienst
onderhoud: groendienst (stad Harelbeke) en maatwerkbedrijf WAAK

Antwerpen- Wilrijk Ridderveld

Middenin de wijk Valaar ligt een klein plein, omsloten door 4 straten. Het was een oubollige plaats met 4 grote betonnen bloembakken en heel veel dolo-mietverharding. Buiten wat hondenbezitters maakten weinig mensen gebruik van dit plein. Omdat ontharden hoog op de agenda staat en de bestaande lindebomen op het plein liever niet met hun voeten in de dolo-miet staan, werd besloten om deze plaats om te vormen naar een gebruikspein dat ook voor kinderen aantrekkelijk is.

Met respect voor de bestaande bomen werd alle verharding verwijderd en vervangen door teel-aarde. In het midden van het plein werd een grote wadi ge-graven en avontuurlijke heuvels aangelegd. In de schuine kant van de heuvels plaatste men grote borduurstenen waarop men kan zitten. Eveneens werden op verschillende plekken grote boomstammen gelegd. Om een diagonale loopplijn te creëren werd er een houten brug over de wadi geplaatst. Deze is niet enkel functioneel maar doet ook dienst

als spelelement. Als er geen water in de wadi staat, kan men zich onder de brug prima verstop-pen.

Buiten een gewone standaard-bank met leuning werd er ook een grote S-vormige bank ge-plaatst zonder leuning. Na school-tijd ziet men nu vaak ouders op de bank verpozen terwijl de kinderen nog even hun laatste energie kwijt kunnen.

adres: Ridderveld
oppervlakte: 1200m²
ontwerp, aanleg en onderhoud: Stad Antwerpen, groendienst

Antwerpen- Berchem F. Cootmansplein

Middenin de tuinvijk Groenen-hoek ligt het Florent Cootmans-plein. De openbare ruimte was in zeer slechte staat. Het Antwerps district Berchem, Water-link en Aquafin realiseerden samen een totaalplan.

De basisingrediënten van het ont-werp zijn het creëren van een aantrekkelijke, groene verblijfs-ruimte en een geïntegreerd wa-terbeheer. Het project zet in op maximale, lokale infiltratie van regenwater. Het hemelwater van het plein zelf en van de omlig-gende straten en daken wordt verzameld in een centrale wadi. Daar wordt het gebufferd en kan het op een zichtbare manier lang-zaam infiltreren.

De ruimte is ingezaaid met ver-schillende grasmengsels: gazon voor de zone van de speeltuin en een soortenmengsel bestand tegen de afwisseling van natte en droge omstandigheden voor het infiltratieveld. Deze differentiatie zorgt voor een gevarieerd en eco-logisch groenbeeld dat mee evo-lueert met de seizoenen.

De avontuurlijke speeltuin speelt in op het thema water. Een parcours doorheen de wadi en de zitelementen aan de wadi nodigen uit om even te verpozen in het nieuwe groenblauwe hart van de wijk.

adres: Florent Cootmansplein
oppervlakte: 1.570 m²
ontwerp: stad Antwerpen, dienst stadsontwikkeling
wegenis en bodemwerken: Wille-men
aanleg en onderhoud: stad Antwerpen, groendienst

3e laureaat | buurtpark

Eeklo

Eduard Neelemanslaan

Stad Eeklo investeert jaarlijks 100.000 euro voor onthardingsprojecten op haar grondgebied en spoort hiermee actief verhardingen op en onthardt in samenspraak met de buurt. Deze straat ligt in één van de allereerste verkavelingen van Eeklo met typische grote voortuinen, brede wegen en ronde punten. Er bleek een opportuniteit te zijn om het weinig functioneel 'rondpunt' te ontharden en een aansluiting te maken met de groene berm.

Bij de buurtbewoners was het enthousiasme voor het ontharden van een strook asfalt van 300m² groot. De aandacht ging naar het creëren van een ontmoetingsruimte, een ecologische opwaardering en de beleving van fauna en flora. Ook het vertragend effect op het doorgaand verkeer door de knip en de asverschuiving werd positief onthaald.

De ontharding ging in uitvoering in maart 2020 waarbij drie rioolmonden verwijderd werden en het regenwater in de groenzone kan infiltreren. Dan volgde door Pro Natura de aanleg van een

takkenril, een wilgenhut, een insectenhotel en looppaadjes. Deze laten kinderen genieten van de vele kleuren van de vaste planten en op onderzoek gaan naar bijen, vlinders en andere insecten.

Er werden 2288 vaste planten aangeplant, 21 struiken en 3 bijkomende bomen. Men koos voor een geel-blauwe vlinder- en bijenvriendelijke border die op zijn mooist is tussen april en oktober. Er werd geëxperimenteerd met diverse afdekkingsmaterialen en het gazon is ingezaaid met een mengsel van gras en microklaver. Een infobord geeft verduidelijking over de beplanting en wijst via de QR-code de weg naar een wandel/fietsroute langsheen diverse hotspots in de stad waar wordt ingezet op ontharding.

adres: Eduard Neelemanslaan
oppervlakte: 580 m², ontharding 300 m²
ontwerp: Technisch coördinator groen, Eeklo
aanleg:
 • Bomen, struiken en vaste planten: Groendienst, Eeklo
 • Constructies (takkenril, wilgenhut, looppaadjes en insectenhotel): Pro Natura, Eeklo
onderhoud: Groendienst, Eeklo

Antwerpen-Wilrijk

Ferre Grignardplantsoen

4e laureaat | buurtpark

Zwijndrecht

Parkje Heidestraat

5e laureaat | buurtpark

Brugge

Bilkske

6e laureaat | buurtpark

1e laureaat | wijkpark

Izegem

Park Rafaël

Stad Izegem is een park rijker. In 2018 werd de Sint-Rafaëlkerk gesloopt om er een woongelegheden met een compacte voetafdruk te ontwikkelen. Vlakbij de site bevonden zich twee graspleintjes. In overleg met de projectontwikkelaar nam de stad het initiatief om in samenhang met de nieuwe ontwikkeling een park aan te leggen. Een aanpalende straat werd geknipt zodat het park een aaneensluitend geheel van meer dan 8000 m² publieksruimte vormde.

Het eerste deel van het park, naar ontwerp van Denis Dujardin, is een dicht geheel van heestermassieven, doorprikt met meerstammige en hoogstammige bomen en heesters. Het oude altaar van de kerk kreeg een centrale plaats in het park, binnen een geïntegreerd geheel van zitelementen.

De beplanting en vormgeving in het eerste deel trok ontwerper Tristan Coens door naar het tweede en derde deel van het park, maar met een andere gebruikswaarde. Hij koos voor een overgang van een gesloten naar een eerder open karakter met

een avontuurlijke speelzone en een trapveldje.

Zowat alle vrijgekomen aarde van de onderkeldering van de nieuwe bouwontwikkeling is verwerkt in bespeelbare of beplante heuvels. Het ontwikkelde microreliëf resulteerde in meer parkbeleving en speeluitdagingen. Het park werd snel intensief bezocht en bespeeld door kinderen en jongeren. De stad plaatste een publieke barbecue op het pleintje en de vele zit- en picknickbanken zorgen voor een verhoogde gebruikswaarde. Het derde pleintje sluit niet rechtstreeks aan op het park maar werd in dezelfde stijl mee ontwikkeld. Daar werd niet gekozen voor een speelzone maar voor een rust- en ontmoetingszone voor buurtbewoners in een bloeirijke oase. Ook deze voorheen bijna ongebruikte groenzone werd na de ontwikkeling intensief gebruikt.

adres: Henri Dunantstraat
oppervlakte: Ca. 8000 m²
ontwerp: Denis Dujardin, Kortrijk;
 Tristan Coens, Izegem
aanleg: Verwebo BVBA,
 Hooglede
onderhoud: Groendienst Izegem

2e laureaat | wijkpark

Zwijndrecht

Wolfsbergpark

De afgelopen jaren heeft het gemeentebestuur gronden aangekocht in het centrum van Burcht, nl. de tuin rond de Oude Pastorij, de tuin van Villa Hortensia en de private tuin van een woning. Hierdoor kwam er een ruimte van 2,5 ha beschikbaar die nauw aansluit bij de tuin van het WZC Craeyenhof.

De eerste fase van dit Wolfsbergpark werd voltooid in 2018 en maakte verbindingen tussen de aanpalende straten. Het oude fiets- en voetpad 'Dammeke' werd in ere hersteld en verbreed. In de groenzone werden alle verwilderde struiken verwijderd. Hierdoor kwamen prachtige, oude parkbomen zoals *Platanus*, *Tilia*, *Catalpa*, *Acer* en *Prunus* terug in beeld.

De wadi voor het regenwater van het WZC werd uitgebreid en een talud werd verlegd en voorzien van zitelementen in oude arduinen boordstenen. De eeuwenoude molenstenen uit de private tuin werden geïntegreerd in het park. Tijdens de grondwerken stootte men op 2 oude waterputten van een brouwerij. Eén hiervan werd volledig gerestaureerd. De tweede is afgesloten en dient als waterput

om de beplanting te bevoelen. De hoofdpaden zijn aangelegd in los porfiergranulaat zodat deze vlot door alle gebruikers van het park kunnen betreden worden.

Om de diverse parkdelen te verbinden plantte men een vloeiende lijn van *Spiraea arguta*. De omliggende gebouwen worden afgeschermd met houtwallen met inheemse beplanting van *Viburnum*, *Cornus*, *Corylus*, *Euonymus*, *Fagus* en *Crataegus*. Rond de Oude Pastorij werd een traditionele tuin aangelegd met taxushagen, rozen en borders van *Viola*, *Myosotis*, *Trachystemon*, *Epimedium*, *Aquilegia* en *Symphytum*. Ze maken de verbinding met de imposante boomgordels aan de randen. De bestaande wadi werd voorzien van een vlonder. Ook hier werd een vloeiende lijn van *Spiraea arguta* aangeplant. Intussen is het park opgenomen in een fietsroute die door verschillende gemeenten loopt.

adres: Kaaipein - Kerkplein - Dorpsstraat - Kloosterstraat (Burcht)
oppervlakte: 2,5 ha
ontwerp, aanleg en onderhoud: groendienst
voorbereidende grondwerken: aannemer Gunter De Bruyn

3e laureaat | wijkpark

Lochristi Merelput

Wijkpark Merelput bestaat uit drie zones die van elkaar gescheiden worden door een straat en een waterloop. De noordelijkste zone vormt met een fietsdoorsteek de trage verbinding tussen twee verkavelingen. De zone hierrond werd ingericht met een aantal speelprikkels in een extensief bloemen-grasland met enkele fruitbomen. Ook werd de nodige aandacht gegeven aan enkele rust- en zitplekken, zoals een wilgenkoepeltje.

De middelste en zuidelijke zone wordt doorsneden door een waterloop, die net op deze locatie een verbreding kent. Bij de aanleg van de groenzone werd de oever van de waterloop verflauwd om op die manier het water nog meer in de groenzone te betrekken. De middelste zone werd ingericht voor de iets drukker recreatie door jongeren uit de buurt. Er werd een speelheuvel met klim- en klauterelementen, een robuuste tafeltennistafel, wiertjesprikkels en een open grasveld voor balsporten aangelegd. De zuidelijke zone werd op een natuurlijke manier aangelegd. Een graspad doorsnijdt een

robuust hakhoutbosje zodat meer rust gecreëerd wordt. Een houten vlonder dat uit deze zone in de waterloop komt verzorgt het contact tussen water en groenzone.

Tegelijkertijd werd de oever van de waterloop, die doorheen de volledige verkaveling loopt, beplant met knotwilgen. Dit om het naastgelegen fietspad van voldoende schaduw te voorzien en de biodiversiteit te verhogen. In alle groenzones werd de nodige aandacht gegeven aan eetbaar groen. Diverse bessenstruiken en (half- en hoogstammige) fruitbomen kregen een bereikbare plaats, zodat omwonenden hiervan kunnen smullen.

Dit wijkpark werd ingericht in samenspraak met de buurtbewoners door de organisatie van een kinder-inspraakronde en twee infovergaderingen met de ouders.

adres van het project: Merelput
oppervlakte: +/- 4.700 m²
ontwerp: Fris in het Landschap, Gent
aanleg: Gemeentelijke groendienst
onderhoud: Gemeentelijke groendienst

Dendermonde

Groene Dender

4e laureaat | wijkpark

De Haan

Park d'Heyepit

5e laureaat | wijkpark

Eeklo

Wilgenpark

6e laureaat | wijkpark

1e laureaat | landschapspark

Antwerpen- Berchem Park Brialmont

Centraal in Berchem liggen 3 groengebieden: De Villegaspark, het Natuurgebied Wolvenberg en het Brilschanspark. Dankzij het masterplan Brialmont kunnen die gebieden uitgroeien tot één groen hart voor het district en tot een duurzaam onderdeel van de Groene Singel.

Natuur en erfgoed bepalen de identiteit van het nieuwe park. Door de aanwezigheid van het natuurgebied Wolvenberg, dat in beheer is van Natuurpunt, kan er een waardevol natuurpark ontwikkeld worden. De restanten van de Brialmont-omwalling maken het mogelijk de bijna vergeten omwalling beleefbaar te maken. Ter hoogte van de Grotesteenweg werd in fase 1 een prominente toegang aangelegd die leidt naar een nieuwe ligweide en terrasstructuur aan het water. Belangrijk hier was het historische landschappelijke profiel van de Brialmont-omwalling in zijn originele vorm te herstellen.

Naast het natuurgebied Wolvenberg maakten de oude volkstuinten plaats voor een natuurlandschap,

Wolvenberg bis. Door te werken met hoogtes en laagtes werden twee komvormige ruimtes aangelegd die enerzijds zorgen voor een aangename geluidsklimaat en anderzijds voor wateropvang en -infiltratie. Om het geheel beter te kunnen beleven werd er ingezet op een picknickzone, een boomgaard, een speelheuvel en natuur-speelplekken. Het ontwerp hield rekening met de inspraak van buurtbewoners en gebruikers van de parken. Om het gewenste eindbeeld te behalen, werd er in samenwerking met Natuurpunt een beheerplan opgesteld.

Ondertussen wordt er hard gewerkt aan het ontwerp van fase 2 van het masterplan Brialmont dat de overige delen van het Brilschanspark en het natuurgebied Wolvenberg omvat. De uitvoering van deze fase is voorzien in 2023-2024.

adres: Brilschanspark en Wolvenberg bis
oppervlakte: terrasstructuur 15.200 m² + Wolvenberg bis 32.500 m²
ontwerp: CLUSTER en Witteveen+ Bos onder regie van AG VESPA
aanleg: Hertsens NV
onderhoud: Hertsens NV

2e laureaat | landschapspark

Kortrijk Decauvillepark

In 2015 werd gestart om dit oud kleiwinningsgebied onder handen te nemen. De oude kleiputten, reeds jaren geleden ontgonnen en opgevuld, zijn gelegen nabij het centrum van Marke tussen Park 'OC Marke' (met o.a. ontmoetingscentrum en bibliotheek), scholen en een open gebied.

Bij de ontwerpfase werd gekozen voor een aanpak in twee grote delen. Een uitbreiding van het Park 'OC Marke' met beperkte bebouwing, en een aanleg van kmo-zone met groene ecologisch verbinding voor de trage weggebruiker. Het gebied wordt nog gekenmerkt door grote niveauverschillen.

Voor het 'Park OC Marke' werd gekeken naar een groenuitbreiding samen met de Tuinbouwschool. Zij waren op zoek naar extra weides voor de afdeling dieren. Hier krijgen ze extra loopruimte en zijn voor de bewoners een attractie. De vlakke weides met graspaden die naastliggende stroken worden omzoomd door hoger gras en minibeeken om water te kanaliseren.

Een 3-tal poelen werden aangelegd tussen de beekstructuur met verschillende dieptes om zo andere biotopen op te wekken. Er bevinden zich geen rioleringen in deze zone. Het water wordt vertraagd, opgevangen en via bovengrondse beken doorgevoerd naar de bestaande vijver in het park.

Het geheel wordt afgezoomd met kleinfruit en/of geknotte wilgenrijen. In de weides werd gekozen voor inheemse oude fruitbomen.

De kmo-zone wordt afgeschermd door een groenbuffer van 30m breed, die in totaal een 2,5 ha beslaat. Deze zone is veelzijdig opgevat. Buffer tussen de kmo-zone en de woongebieden, maar tevens een groencorridor voor wandelaars, fietsers en ruimte voor water.

Het regenwater van de 14 kmo-entiteiten wordt hierheen gebracht. Aaneengesloten grachten met verschillende dieptes vormen het afwateringssysteem.

Het fietspad slingert hierdoor en vormt de ruggengraat voor de

3e laureaat | landschapspark

Meerhout

Grote Netewoud

gebruiker. Daarnaast vormt het de basis voor groen, ecologie en spel. Open zones met lang gras nodigen uit voor spel en rustig kuieren. Ravotplaatsen met boomstammen in modderzones wisselen af met droge locaties. Vanuit ecologisch standpunt werd gekozen voor een gedifferentieerd maairegime, inheemse beplanting en een ecologisch beheer.

adres: Decaevillelaan - Prinsestraat
oppervlakte: 1,6 ha
ontwerp: Sweco
aanleg en onderhoud: Steenhaut, Deerlijk

Eind 2019 opende de gerenoveerde historische watermolen de deuren als het bezoekerscentrum van het Grote Netewoud. Vlakbij het dorpscentrum gelegen, is de geografische ligging zeer interessant want verschillende domeinen ontmoeten er elkaar: toerisme, recreatie, erfgoed, natuurherstel, natuurbeleving, educatie en lokale economie.

De site onderging een gehele transitie waarbij belangrijke delen teruggegeven werden aan de natuur. Om ruimte vrij te maken voor de speelnatuur werden zo grote delen onthard door het saneren van verschillende opstallen en hun aanhorigheden. De speelnatuur ligt op de linker-oever van de Grote Nete. Een grote kunstmatige vijver werd ecologisch heringericht en opnieuw in verbinding gebracht met de Nete, waardoor de vissen een nieuwe paaiplaats ter beschikking kregen.

Gelijktijdig krijgt recreatie hier een plaats met de aanleg van speelnatuur en een waadplekje

in de vijver voor kinderen. Verder is er een doorwaadbare gracht, een wilgenhut, een otterhol in een zandberg en een avontuurlijk bomenparcours. Een stapstenenpad in de vijver verbindt de speelnatuur met het natuurgebied De Vloyen, waar het belevenisvolle Totterpad (1,6 km) voor kinderen werd aangelegd in een vorige fase. Enerzijds is de speelnatuur aangeplant met inheemse soorten, anderzijds ontstaat er spontane moerasvegetatie.

Een samenwerking tussen de Vlaamse Milieumaatschappij, het Agentschap Natuur en Bos, Natuurpunt en de gemeente Meerhout waren nodig om hier een succes van te kunnen maken.

In het bezoekerscentrum vind je meer info over het Grote Netewoud en kan je genieten van een heerlijk biologisch drankje op het terras. Aan de rechteroever van de Grote Nete bevindt zich het picknickeiland met een aangelegde vistrap die ervoor zorgt dat vismigratie terug mogelijk is.

Verscheidene wandel- en fietsroutes passeren langs deze site, waaronder ook de knooppunt-netwerken.

adres: Watermolen 7
oppervlakte: huidige uitbreiding ca. 1,7 ha; eerdere realisatie ca. 5,5 ha
ontwerp: Natuurpunt, Meerhout
aanleg: Heylen bvba, Geel + vrijwilligers Natuurpunt
onderhoud: Natuurpunt, Meerhout

1e laureaat | speelgroen

Hooglede Speeldomein Zoerber

De voorbije 2 jaar onderging het domein een grondige metamorfose. De oude gebouwen van het speelplein gingen tegen de grond, er kwamen nieuwe speeltoestellen bij, de oudere speeltoestellen kregen een opfrisbeurt, er werd een water-element aan het domein toegevoegd, er kwam een verhard Multi-sportveld, een skate-spot, ...

Het wordt een plek waarbij de jeugdverenigingen en de speelpleinwerking een eigen plek krijgen. Daarnaast werd het domein openbaar en toegankelijk gemaakt voor iedere inwoner, zodat iedereen kan genieten van een mooi stukje groen. Op vandaag is er immers weinig openbare groene ruimte in de gemeente Hooglede.

Momenteel is er aan de rand nog een gebouw in opbouw voor het huisvesten van jeugdverenigingen. Op langere termijn wordt de gemeenschappelijke parking (parking tussen de speelsite, gemeentelijke zaal Den Akker, sportsite Atlantahal) heraan-

gelegd. Tussen de parking en de speelsite wordt er nog een verbindingspad met eiland uitgewerkt op maat van kinderen. De Akkerstraat werd reeds voor het gemotoriseerd verkeer geknipt en zal op termijn onthard worden. Met deze ingrepen kan men zich op een veilige en verkeersluwe wijze verplaatsen.

Dit is niet zomaar een aanleg van een speelplein alleen. Er werd buiten de contouren gedacht over de ruimere omgeving. Ontharding, nieuwe ontsluiting en trage wegen als speelse groene verbindingen worden verder ingezet. De dorpskernen worden zo verbonden met de speel- en recreatiesite.

ontwerper: Fris in 't landschap
aanleg: Tuinen Dewulf
onderhoud: Maatwerk Mariasteen
opp: 17.500 m²
budget: € 500.000

2e laureaat | speelgroen

Overijse Meiveld

Niettegenstaande er al verschillende speeltoestellen werden vervangen, was de speeltuin achter CC Den Blank en de bib aan vernieuwing toe. Voor de renovatie van de speeltuin legde men een participatietraject af. Tijdens de inspraakmomenten konden kinderen, ouders en grootouders hun plannen voor de speeltuin bij elkaar dromen. Integratie van bos en natuur stonden met stip bovenaan op de verlanglijst, maar men wou ook water om in te spelen. Met ballonnetjes gaven kinderen aan wat ze wel en niet wilden in de nieuwe speeltuin. Een kunstenaar vertaalde dit op een plattegrond, waarna een landschapsarchitect een eerste 'babbelpaan' opmaakte. Tijdens een infomarkt kon men feedback geven. Zo vroeg men om toeleveringsverkeer weg te leiden van de speeltuin. Kleuters wilden meer ruimte en kregen een speeldorp met houten huisjes, terwijl er voor de oudere kinderen een avontuurlijke glijbaan en touwenparcours kwam. Het Meiveld wil niet alleen een speeltuin zijn, maar ook een plek waar je gezellig samenkomt met familie en vrienden en waar je tot

rust kan komen in het groen. Natuurlijke zitelementen en picknickbanken nodigen uit om uit te rusten en een babbel te slaan. Vanaf het beschaduwde, ronde terras met banken kan je de hele speeltuin zien. Er werden ook hooilanden aangelegd en struiken geplant. De nieuwe eenvoudige speelelementen zijn gemaakt van natuurlijke, veelal houten materialen.

Om andere doelgroepen aan te trekken, plaatste men verschillende bankjes voor ouders, jongeren en senioren van het woonzorgcentrum. Daarom werden de paden toegankelijker en minder steil gemaakt. Maar er valt meer te ontdekken, nl. bruggen, netten, touwen, een kabelbaan, een bergdorpje, takkenwanden, een takkenwigwam, een houten wip, ... Tussen de hutjes van het bergdorpje meandert een riviertje met stapkeien, gevoed door het water van het hogergelegen park Zuidflank. Over het riviertje kunnen de kinderen over de grote hangbrug naar de hoger gelegen kabelbaan.

adres: Begijnhof 17
ontwerp: Pant en Houtgoed, Overijse
aanleg: Krinkels, Brussel
onderhoud: gemeentebestuur Overijse

3e laureaat | speelgroen

Antwerpen-

Berendrecht-Zandvliet-Lillo Kommershoek

In het voorjaar van 2019 werd de speeltuin ter hoogte van de Antwerpsebaan grondig vernieuwd. De speeltuin is gelegen in een woonwijk, ingesloten tussen tuinen en de straat. Bij de aanvang van het project is een uitgebreid participatieproject opgestart. Twee scholen, de kinderraad en buurtbewoners werden bevroegd om het ontwerp zo goed mogelijk af te stemmen op de noden van de gebruikers.

Het resultaat is een dynamische, natuurlijke speeltuin met zowel formele toestellen als avontuurlijke speelaanleidingen. In de speelzone zijn voor de kleinsten een zandspeeltoestel met platformen en enkele evenwichtstoestellen aangelegd. Voor de grotere kinderen zijn er enkele uitdagende speeltoestellen zoals een klimtoestel met glijbaan en netten aangelegd. Uiteraard kon een schommel niet ontbreken. Verder zijn op het terrein enkele speelaanleidingen voorzien om het spelen te begeleiden vanaf de verschillende ingangen naar de eigenlijke speelzone. Zo werden een speels pad van rotsblokken

en een wilgentunnel aangelegd. Daarnaast is er ook een trapveldje en een picknickzone voorzien, dus voor elk wat wils.

De beplantingen op het terrein bestaan uit enkele inheemse bomen, omgeven door speelse heestermassieven. Ter hoogte van de straatkant is er een organisch gevormde bloemenweide ingezaaid. De groenzones zijn zo ingericht dat ze alle elementen op een logische en natuurlijke manier met elkaar verbinden. Tegelijkertijd versterken ze het ecologische karakter van de speeltuin.

Na de aanleg is de speeltuin feestelijk geopend waarbij de speeltoestellen uitgebreid getest werden door de enthousiaste kinderraad van het district. Tijdens deze opening heeft de kinderraad tevens een ludieke actie gehouden omtrent veiligheid en ecologie. Ook waren vele bewoners aanwezig, die getraakteerd werden op een hapje en een drankje.

adres: Antwerpsebaan
ontwerp, aanleg en onderhoud: groendienst stad Antwerpen

Brasschaat

Licht Vliegwezenlaan

4e laureaat | speelgroen

Machelen

Broekstraat

5e laureaat | speelgroen

Brugge

Astridpark

6e laureaat | speelgroen

Torhout

Inspiratietuin

In Torhout kun je als burger terecht in een centrumkantoor voor alle info omtrent de te verwachten stadskernvernieuwing. Maar stadskernvernieuwing is meer dan stenen en beton voor Torhout. Men wil het belang van groen ook in de verf zetten, vandaar dat bij het werfkantoor ook een werftuintje werd ingericht.

Je ziet het niet zomaar, je moet ervoor een klein deurtje in de straat openen. En zeg nu zelf, niets leuker dan even ongeneerd te mogen piepen achter een deurtje. Maar je wordt meteen verrast. In het werftuintje kunnen inwoners zelf ontdekken hoe ze op een beperkte ruimte een groen en biodivers tuintje kunnen aanleggen en inrichten.

Er werd een pergola geplaatst waarlangs 8 verschillende klimplanten groeien, er werd een stuk onthard waarbij een vaste plantenborder werd aangeplant en daarnaast staan er bloembakken met kruiden en seizoensbeplanting. Bij ieder onderdeel werd ook een QR-code geplaatst zodat

geïnteresseerden heel snel de weg vinden naar meer informatie.

Een schitterend voorbeeld hoe je met enige creativiteit burgers kan prikkelen om de soms beperkte buitenruimte kwalitatief in te richten. Ook met kleine budgetten kun je groots uitpakken!

adres: Fraeysstraat 2A
oppervlakte: 25m²
ontwerp: Stad Torhout
aanleg: Stad Torhout
onderhoud: Stad Torhout

Boom

Ecotuin

De ecotuin is gelegen naast de parkwoning in het park van Boom. Dit 29 ha. groot parkbos werd in 1938 van een adellijke familie gekocht door het gemeentebestuur. Bij koninklijk besluit werd het in 1940 als landschap geklasseerd omwille van zijn esthetische waarde. Sindsdien staat het ingeschreven op de lijst van landschappelijk erfgoed. In uitvoering van het landschapsbeheerplan wordt de parkwoning uitgebouwd tot een MilieuEducatieCentrum (MEC). Het centrum, samen met de ecotuin, zal de verschillende functies van het park uit het beheerplan ondersteunen, versterken en uitstralen.

Het MEC vervult een ecologische en voorbeeldfunctie en zal informatie en advies verlenen rond duurzaam bouwen. Als ontmoetingscentrum voor tal van verenigingen heeft het een sociale functie waar vrijwilligers voor beheer- en onderhoudswerken er een stek vinden. Maar het is ook een trefpunt voor milieueducatief onderricht waar men kan kennismaken met neerhofdieren op de

kinderboerderij en de demotuinten. Zo is er een kruidentuin, een bloemenweide, een siertuin, een moestuin en een compostdemonstratieplaats. De principes van harmonisch parkbeheer worden er in de praktijk omgezet en ook imkers vinden er hun plaats. De tuinen bevatten tal van waardevolle, goed uitgezochte en minder courante plantensoorten.

De ecotuin en het MEC fungeren als dienstlocatie voor de parkbeheerders en worden verder als informatiepunt voor de parkbezoeker uitgebouwd. Als onderdeel van het park is de tuin een uitvalsbasis bij de organisatie van evenementen zoals de Dag van het Park en de Open Monumentendag. De ecotuin is een ideale halte voor verschillende wandel- en fietsroutes en bezit een belangrijke recreatieve functie. Dit wordt nog aangevuld met het steunpunt van het Regionaal Landschap Rivierland in de Rupelstreek.

adres: 's Herenbaan 129
ontwerp, aanleg en onderhoud: gemeentebestuur Boom i.s.m. vrijwilligers

3e laureaat | thematuin

Hoogstraten

Den ouden Koolhof

De museumtuin paalt aan het stedelijk museum dat deel uitmaakt van het Begijnhof. Wanneer in 2019 de buxusmot de museumtuin aantastte moest iets worden ondernomen. Omdat er geen historisch verband was met de begijnhofsituatie kon het concept veranderen. Om zicht te krijgen op wat er in de afgelopen eeuwen gebeurde, werd er een grondig historisch onderzoek gevoerd. Het museum is gehuisvest in het voormalige Conventshuis waar toekomstige begijnen eerst een jaar verbleven onder hoede van een conventmeesteres om nadien de professie te ontvangen en volwaardig begijn te worden. Op basis van eeuwenoude rekeningen kon men achterhalen dat de oude benaming de 'Koolhof' was en dat er tussen 1600 tot 1800 veel koolplanten werden geteeld. Andere groenten waren prei, bonen, erwten en ajuin. In de tuin stond ook klein fruit zoals een druivelaar, een appelboom en bessenstruiken.

Na overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed, vzw Het Convent en de groendienst werd beslist Den ouden Koolhof in ere te

herstellen. Men vond een partner in VELT Noorderkempen die samen met vrijwilligers het project realiseerde.

In maart 2020 werd door de technische dienst de tuin klaargemaakt. De padjes werden herlegd met originele bakstenen, de buxus werd gerooid en de grond klaargemaakt voor de teelt. Enkele oude struiken en bomen bleven behouden: een moerbei, een perenboom, een kornoelje en een oude buxus die immuun bleek tegen de buxusmot. In de lente van 2020 zijn de vrijwilligers begonnen met het inrichten van de historische groentetuin.

De tuin wordt volgens ecologische principes onderhouden. Er wordt enkel compost gebruikt en bij alle activiteiten wordt nagekeken of het in de 'begijntijd' ook zo zou gebeurd zijn. De oogst wordt verdeeld onder de tuiniers en overschotten worden bezorgd aan 't Verzetje, de lokale welzijnsschakel.

adres: stedelijk museum, Begijnhof 9
oppervlakte: 340 m²
ontwerp, aanleg en onderhoud: samenwerking van de partners en vrijwilligers

Beveren

Vlindertuin Cortewalle

4e laureaat | thematuin

Antwerpen-Ekeren

Rozentuin Veltwijckpark

5e laureaat | thematuin

Blankenberge

Blankenbergoises

1e laureaat | plantenperken

Diksmuide

Grauwe Broedersstraat

2e laureaat | plantenperken

Lint

Lindenhof

3e laureaat | plantenperken

Denderleeuw

Booglaan

4e laureaat | plantenperken

Lint

Kapel Nieuwstraat

5e laureaat | plantenperken

Zedelgem

Pleintje Groenestraat

6e laureaat | plantenperken

Boomkwekerij Willaert en Openbare besturen dat betekent...

Biodivers, bij-vriendelijk, onderhoudsarm en ziekeresistenter openbaar groen

Door **proactief meedenken** en onze **permanente aanwezigheid op het werkveld**, kan Willaert snel antwoorden op de vragen van gemeenten en gericht helpen met de zoektocht naar oplossingen. Boomkwekerij Willaert en **openbare groendiensten** ... dat betekent dus **kwaliteitsvol** en **toekomstgericht samenwerken**.

Het volledige aanbod openbaar groen is tevens **beschikbaar** in de **Cash & Carry**-afdeling en kan geregeld worden aanschouwd in de

verschillende **groenborders** op de Willaert site. Een **unieke mogelijkheid** om ter plaatse en tijdens studiedagen inspiratie op te doen.

Opdat bestellingen **tijdig** op de werven zouden worden geleverd, schakelt Willaert een **eigen vrachtwagenpark** en in drukke periodes **externe vervoersfirma's** in. Dit teneinde een snelle en vlotte afhandeling van de desbetreffende projecten te garanderen.

Adviseur Openbare besturen België

Steven De Bruycker
Gsm 0479 86 87 21
Steven.de.bruycker@willaert.be

Verkoop Openbare besturen België

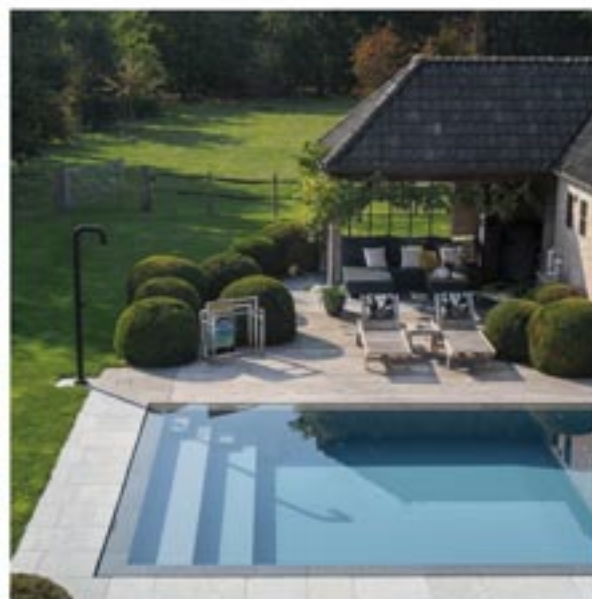
Thijs Gauquie
Gsm 0496 26 12 52
thijs.gauquie@willaert.be

Christophe Serneels tuinen

is een dynamisch bedrijf dat samen met zijn medewerkers een heel eigen kijk heeft op tuinarchitectuur. Door de jarenlange ervaring hebben zij een brede waaier aan kennis opgebouwd.

Wij creëren originele tuinen en groenprojecten doorheen elk seizoen, elk met zijn eigen kenmerken en eigenschappen. Er wordt steeds vertrokken vanuit de architectuur van de woning, de omgevingen de beleving waarbij esthetiek en functionaliteit hand in hand gaan. Samen met u trachten wij onze handtekening in de natuur te plaatsen.

CHRISTOPHE SERNEELS
TUINEN

Smidstraat 303 | 2590 Berlaar
GSM: 0032-(0)475 78 38 57
www.christopheserneels.be

Bijenvriendelijke gemeente

De bijenvriendelijke gemeenten in 2021

Met deze wedstrijd voert het Departement Omgeving samen met de VVOG promotie voor meer bijenvriendelijke gemeenten en de jaarlijkse actie 'De Week van de Bij' (zie www.weekvandebij.be).

Voor dit wedstrijdthema schreven 74 gemeentebesturen zich in en gaven ze te kennen dat ze dit jaar bijenvriendelijke realisaties en campagnes hadden opgezet. In de zomermaanden werden alle gemeenten en hun projecten bezocht. Aan 73 gemeenten werden 1, 2 of 3 bijensymbolen uitgereikt naargelang ze bijenvriendelijke acties ondernamen met planten, beheer, bijeninstallaties, sensibilisatie of met een bijenwerkgroep. Op de Finale werden de wedstrijdresultaten bekendgemaakt en de infoborden met bijensymbolen uitgereikt. Niet minder dan 39 gemeentes ontvingen 1 bijensymbool, 19 gemeentes kregen 2 bijensymbolen en 15 gemeentes behaalden 3 bijensymbolen. Uit deze laatste reeks gemeentes werden Diksmuide en Gent uitgeroepen tot de 2 Bijenvriendelijkste gemeentes van Vlaanderen in 2021, resp. in de categorie middelgrote en grote gemeentes. Beide steden ontvingen naast een diploma en infobord ook een geldprijs voor de aankoop van bijenvriendelijke planten. Hierna vindt u een beschrijving van de acties die Diksmuide en Gent als bijenvriendelijkste gemeentes ondernamen. Daarna volgt een korte schets van enkele BIJ-zondere realisaties in Vlaanderen, gevolgd door een fotocollage van de andere bijenvriendelijke gemeenten.

Voor een alfabetisch overzicht verwijzen we naar p. 46 en 47.

Rudi Geerardyn | rudi@vvo.info

Juryleden

Departement Omgeving | **Bart Vandepoele**, educator | **Bruno Remaut**, educator | **Krist Tack**, educator

VVOG | **Filiep Bouckennooghe**, directeur | **Jonas Pieters**, openbaargroen-adviseur | **Peter Vanduyck**, openbaargroen-adviseur | **Rudi Geerardyn**, adjunct-directeur, projectleider Openbaargroen-awards en secretaris van de jury

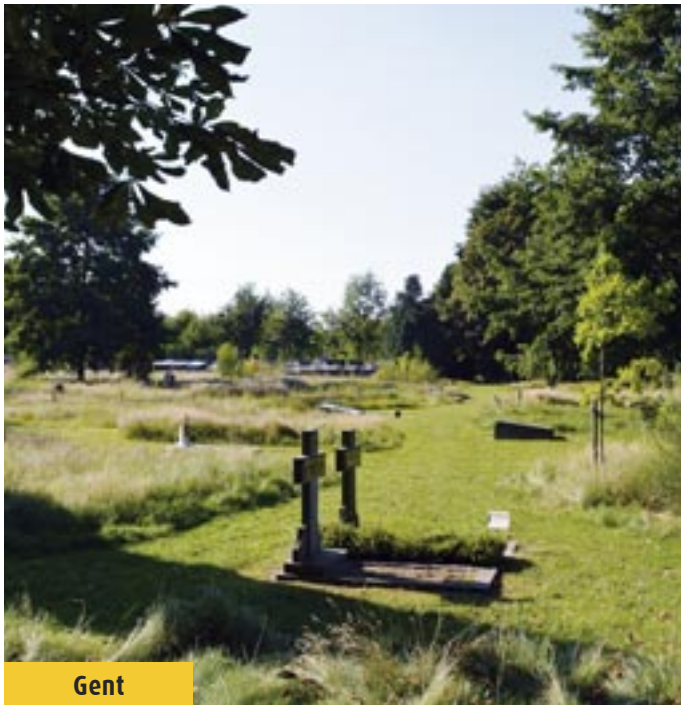
Bijenvriendelijkste gemeenten in Vlaanderen in 2021

Diksmuide
categorie
middelgrote gemeente

Gent
categorie
grote gemeente

Diksmuide

Gent

Bijenvriendelijkste gemeenten in Vlaanderen

- 2015 | **Knokke-Heist**
- 2016 | **Beveren**
- 2017 | **Beernem**
- 2018 | **Genk**
- 2019 | **Hasselt**
- 2020 | **Brugge**

Gemeenten met 3 bijensymbolen

Beernem	Beringen
Beveren	Bonheiden
Brugge	Damme
Diksmuide	Genk
Gent	Harelbeke
Knokke-Heist	Koksijde
Oosterzele	Roeselare
Torhout	

Gemeenten met 2 bijensymbolen

Antwerpen-Hoboken	Antwerpen-Merksem
Antwerpen-Wilrijk	Avelgem
Berlaar	Bredene
Dendermonde	Geel
Hooglede	Hoogstraten
Izegem	Kortrijk
Oostende	Oudenaarde
Overijse	Rumst
Sint-Katelijne-Waver	Sint-Niklaas
Staden	

Gemeenten met 1 bijensymbool

Alken	Antwerpen-Antwerpen
Antwerpen-Berchem	Antwerpen-Berendrecht-Zandvliet-Lillo
Antwerpen-Borgerhout	Antwerpen-Deurne
Antwerpen-Ekeren	Berlare
Blankenberge	Brasschaat
Buggenhout	De Haan
De Panne	Denderleeuw
Duffel	Eeklo
Erpe-Mere	Ichtegem
Jabbeke	Kontich
Kruikeke	Lint
Lubbeek	Machelen
Mechelen	Meulebeke
Sint-Gillis-Waas	Steenokkerzeel
Stekene	Temse
Vilvoorde	Waregem
Wijnegem	Willebroek
Wingene	Wommelgem
Zedelgem	Zoersel
Zwijndrecht	

Diksmuide

Zoemrijk Diksmuide

Categorie middelgrote gemeente

Het is het eerste jaar dat wij een opsplitsing maken en 2 gemeenten nomineren. Een terechte keuze. Want niet iedereen heeft evenveel budget en/of schaalgrootte. Maar hoe onderscheidt Diksmuide zich nu van andere gemeenten?

Wel de reden is éénvoudig samen te vatten. Het is allesomvattend! Diksmuide beschikt over een 'bijenactieplan'. Dit plan is gebaseerd op 3 actoren: Stad Diksmuide, burgers en bedrijven. Iedereen kan inspanningen doen.

Stad Diksmuide

Openbaar groen wordt beheerd volgens de principes van Harmonisch Park- en Groenbeheer: duurzaam, dynamisch, divers, mens-, natuur- en milieugegericht. Bij de wegbermen wordt een aangepast maairegime toegepast. Je moet als stad het voorbeeld geven natuurlijk. Er wordt dan ook heel veel aandacht gegeven aan de juiste plantkeuze. Zorgen voor verhoging van het aantal drachtplanten waarbij rekening wordt gehouden met de bloeiperiode (verhoging diversiteit aan drachtplanten).

Burgers

Steeds meer mensen worden zich bewust van het feit dat bijen een grote en zeer belangrijke factor spelen in het bestaan en behoud van de mensheid. Gelukkig zijn er heel wat manieren om de bijen zelf een handje te helpen. Dat kan bijvoorbeeld door private tuinen bijvriendelijk in te richten of door mensen aan te zetten om zich te engageren voor het behoud van deze insecten. Creëren van een stuifmeelrijke en bijenvriendelijke omgeving is een must.

Men koos voor acties als het verhogen van het aantal drachtplanten op privé- eigendom, acties opzetten rond bloembollen en bloemenmengsels, subsidie voor het onderhoud van knotbomen, hagen en houtkanten, burgers worden aangemoedigd om thuis een insectenhotel te plaatsen...

Maar vooral actiepunt 14 valt op en is vernieuwend.

- Aandacht voor bijvriendelijke inrichting bij verkavelingen en bouwaanvragen.
- Aanmoedigen gebruik bijvriendelijke planten bij opleggen groenscherm.

Er wordt een infofiche of lijst met bijvriendelijke planten meegegeven aan aanvragers van bouw- en verkavelingsvergunningen.

Bedrijven

Diksmuide heeft misschien niet heel veel inwoners maar is in oppervlakte toch relatief groot. Uiteraard zijn er ook veel (landbouw)bedrijven. Dat zie je dan ook in hun actiepunten. Men gaat duidelijk in dialoog met de landbouwers, op zoek naar bijvriendelijke landbouwtechnieken: zoals inzaaien van bloeiende bodembedekkers als nateelt, inzaaien perceelsranden, aanmoedigen van afsluiten beheerovereenkomsten met VLM, ...

Ik moet je waarschijnlijk ook niet overtuigen van de noodzaak van communicatie en sensibilisering.

Dit gebeurt voor de 3 actoren op een aangepaste manier.

Maar de motor van dit alles is natuurlijk een actieve bijenwerkgroep met heel veel expertise en vooral 'goeste' om stappen vooruit te zetten. Een zegen voor een overtuigd beleid om dit in je stad te hebben. Als je dan kan putten uit een uitgebreid actieplan en stap voor stap actiepunten aanpakt .. wel ja, dan ben je voor één jaartje 'Bijenvriendelijkste gemeente van Vlaanderen'!

Gent

Bijenvriendelijke stad

Categorie grote gemeente

Bijen spelen een belangrijke rol als bestuivers van wilde planten, bomen en landbouwgewassen. De Stad Gent ontvangt ze met open armen en voert al jaren een bijen- en insectenvriendelijk beleid. Ze voorziet verblijfplaatsen, maar zet ook in op aangepast beheer van het openbaar groen en de juiste keuze van planten. Communicatie speelt een cruciale rol hierbij om inwoners te informeren en te sensibiliseren.

Zoemrijk grasland

Bijzonder in het verhaal van Gent, is het doorgedreven beheer van graslanden. Een groot en continu aanbod van nectar, gecombineerd met overwinteringsplekken (ruigte-zones) maakt van bloemrijke graslanden 'zoemrijke graslanden'. De bloemenrijkdom verhogen zonder in één maaibeurt alles af te maaien is hierbij het belangrijkste uitgangspunt. Dat kan op verschillende manieren. De Gentse Groendienst past onder andere sinus-beheer toe. De maaimachine maakt slingerende bewegingen zodat er variabele overgangen tussen halfintensief grasland en ruigte ontstaan. Er is zo gedurende het hele seizoen aanbod van nectar omdat bij iedere maaibeurt een deel niet gemaaid blijft. Dit bevordert de biodiversiteit en

draagt bij aan de klimaatbestendigheid van het grasland.

In de Gentse parken en begraafplaatsen wordt het gras niet zomaar overal kort gemaaid. Op grasperken tussen de graven en in picknickweides mogen bloemen in bloei komen, daar maaien we om de 6 weken. Extensieve zones krijgen 1 à 2 keer per jaar een maaibeurt, zodat zeldzame soorten de kans krijgen zich er te vestigen. Die bloemen en zeldzame soorten trekken bijen aan.

Voor extensief beheerde bloemstroken is teelaarde echter ongeschikt. We gebruiken teelaarde voor gazons en plantvakken, en schrale grond voor extensieve zones en bij het inzaaien van bloemenmengsels. Zo ontstaan er hotspots voor wilde bijen.

Bijenvriendelijke planten

De Groendienst kiest zoveel mogelijk voor vaste planten die lang bloeien, of voor een combinatie van soorten met afwisselende bloeiperiode. Zo is er voldoende nectar voorradig. Waar er voldoende ruimte is, kiest de Groendienst voor bloeiende en besdragende heggen of heesters. Meidoorn, sleedoorn, gewone vogelkers en lijsterbes komen tot bloei door het vermijden van scheerwerk. Dat is ideaal voor wilde bijen. Ook fruitbomen en bessenstruiken krijgen, waar het kan, een plaats op het openbaar domein.

Met kennis van zaken en zaden

De Groendienst stuurt medewerkers het groen in met kennis van zaken. Ze krijgen vorming en kunnen een beroep doen op beheerfiches, bijvoorbeeld over graslandbeheer.

Een bijenvriendelijk biotoop is in grote mate afhankelijk van de beschikbaarheid van nectar van wilde bloemen doorheen het jaar.

In de eerste plaats laat de Stad de aanwezige flora ontwikkelen door aangepast te beheren. Als er toch ingezaaid wordt om een bloemrijk grasland te verkrijgen, valt de keuze op specifiek geselecteerde inheemse zaadmengsels in functie van het beoogde resultaat en de gewenste beheervorm.

Bijzondere aandacht in de communicatie

De Stad communiceert uitvoerig over haar natuurvriendelijk en aangepast (maai)beheer via het stadsmagazine, de website, sociale media, informatieborden ter plaatse en brieven naar de inwoners. Via deze kanalen stimuleert ze Gentenaars ook om zelf aan de slag te gaan.

Informeren gebeurt al van jongs af aan. Het educatief aanbod van de Stad richt zich op kinderen en jongeren. Via workshops maken ze kennis met het openbaar groen en leren ze het belang van een biodiverse en bijenvriendelijke omgeving.

Enkele BIJ-zondere realisaties

Van 8 gemeentes worden enkele originele acties kort beschreven, ongeacht het aantal behaalde bijensymbolen (in alfabetische volgorde op p. 30 en 31). Daarna volgt een fotoreportage van de andere bijenvriendelijke gemeentes (per symbool en in alfabetische volgorde op p. 32 tot 39).

Beringen

Bijenvriendelijk Beringen

Red de lindendreef met gaasvliegen

In heel wat wijken in Beringen staan mooie volwassen linden. Deze bomen leveren veel voedsel voor bijen. Buurtbewoners klaagden in de zomer over het 'druipen' van een plakstof uit de linden. Dat komt door een afscheiding van bladluizen en kan wel vervelend zijn. Met het inzetten van één potje gaasvliegen (natuurlijke predatoren) per 12 bomen werd het probleem opgelost.

Hoogstraten

Bijenvriendelijk Hoogstraten

Bijengroen en openbare gebouwen

Bij een aanbesteding is het echt de moeite waard om veel groen te integreren. In Hoogstraten genieten de bewoners van het woonzorgcentrum volop van de seizoenen en de natuur. Door de vele bijenvriendelijke aanplantingen is dit project ook goed voor bijen.

Dendermonde

Bij-aardige stad

Transitie met meer vaste planten

In Dendermonde werd de omschakeling ingezet van klassieke bebloeming naar vaste plantenborders met bloemen voor bijen. Ook voetpaden en vluchtheuvels worden onthard. Door deze keuze moet er minder meststof en water gegeven worden wat kosten- en tijdbesparend is.

Koksijde

Draag je bloempje bij

Communicatie is de helft van het werk

Dit jaar stond de milieudienst van Koksijde wekenlang op de markt met een bijen-promotiestand. Naast de uitleg wat de gemeente doet voor bijen, gaven ze veel tips aan de inwoners wat ze in hun eigen tuin kunnen doen voor bijen en het klimaat. Er werden krantjes en zaadzakjes verdeeld en geïnteresseerden konden een haagpakket bestellen.

Enkele BIJ-zondere realisaties

Lubbeek

Bijenvriendelijke gemeente

Een goed bijenhotel hoeft niet moeilijk te zijn

Ondertussen weten we dat we kippengaas tegen de mezen. hebben om wilde bijen te helpen. In Lubbeek hebben we een mooi exemplaar gespot. Doorboord afvalhout van eik beschermd met

Oostende

Bee@See

Bloemen voor mens en bij

Op verschillende plaatsen in de stad en deelgemeenten werden bloembakken aangeplant met eetbare planten of bloemen. Dit jaar werd de nadruk gelegd op planten om je sla te pimpen:

palmkool, citroenafrikaantje, citroenverbena, Oost-Indische kers en *Begonia* 'Illumination'. Uiteindelijk komen alle bloemen ook tot bloei voor de bijen.

Sint-Gillis-Waas

Bijenvriendelijk Sint-Gillis-Waas

Tijdelijke natuur voor bijen

Is er nog geen budget of is het plan nog niet klaar om een parkzone aan te pakken? Zaai dan voorlopig de site in met een kleurrijk bloemenmengsel. Burgers zien dit liever en ook

bijen varen er wel bij.

Wommelgem

Bloemenhoekje voor de bijen

Op stap langs het bijenlint

Wommelgem doet heel wat voor bijen: groendaken, bloemenmengsels, ronde punten in vaste planten ... Een wandeling laat de inwoners deze goede praktijkvoorbeelden ontdekken om alle

ideeën als inspiratie te gebruiken voor hun eigen tuin. Door de QR-codes te scannen kunnen de inwoners heel wat bijleren over de bijen.

Gemeenten met
3 bijensymbolen

Beernem | #BijBeernem

Beveren | Bloemenweides op diverse locaties

Bonheiden | Bonheiden bijvriendelijk

Brugge | Brugge, bijvriendelijke stad

Damme | Bijwerking Damme

Diksmuide | Zoemrijk Diksmuide

Genk | Bijvriendelijk Genk

Gemeenten met 3 bijensymbolen

Gent | Bijenvriendelijke stad

Harelbeke | Harelbijke

Knokke-Heist | A place to bee

Oosterzele | Bijenhal Oosterzele

Roeselare | Wild van bijen

Torhout | Bijenvriendelijke stad

Gemeenten met 2 bijensymbolen

Antwerpen-Hoboken | Hobokense biekes

Antwerpen-Merksem | Bijenvriendelijk Merksem

Antwerpen-Wilrijk | WIBI - Wilrijkse Bij

Avelgem | Bijenvriendelijk Avelgem

Berlaar | Bloeiend Berlaar

Bredene | Themapark Bijen

Geel | Geel komt op voor de bijen

Hoogdele | Bezige bijtjes

Izegem | Izegemse bijenroute

Kortrijk | Bijenvriendelijk Kortrijk

Overijse | Altijd Week van de bij

Oudenaarde | Bijenaarde

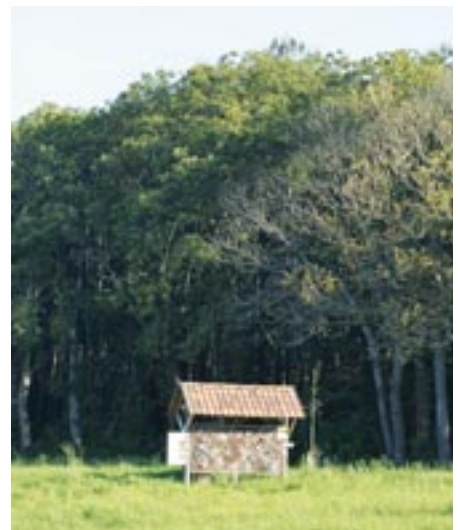
Rumst | Bijenvriendelijk groen en bloemenweides

Sint-Katelijne-Waver | Bij-zondere gemeente

Sint-Niklaas | Brasserie Honingdauw

Staden | Laat het zoemen met bloemen

Gemeenten met i bijensymbol

Alken | Bijenvriendelijke aanplant

Antwerpen-Antwerpen | Bloemenweides

Antwerpen-Berchem | Berchemse bijen

Antwerpen-Borgerhout | Bijenvriendelijk Borgerhout

Antwerpen-Berendrecht-Zandvliet-Lillo | Bijenvriendelijk

Antwerpen-Deurne | Deurnse bijen

Antwerpen-Ekeren | Bijenvriendelijk Ekeren

Berlare | Een thuis voor de bij

Blankenberge | Bijjesberge

Brasschaat | Bijtjes in Brasschaat

Buggenhout | Vlinder- en bijentuin aan de Orangerie

De Haan | Bijenvriendelijke gemeente

De Panne | Voer de bij bij

Eeklo | Bijenvriendelijke aanplantingen

Denderleeuw | Bijen in het Broekpark

Duffel | Een paradijs voor bijen

Erpe-Mere | Erpe-Mere draagt zorg voor de bestuivertjes

Ichtegem | Ichtegem zoemt!

Gemeenten met
i bijensymbol

Jabbeke | Bijenvriendelijke gemeente

Kontich | Kontich zoemt er op los

Kruibeke | Tijdelijke natuur

Lint | Bijen- en insectenvriendelijk

Machelen | Machelen-Diegem zoemt

Mechelen | Bijenvriendelijke stad

Meulebeke | Bijenvriendelijk Meulebeke

Steenokkerzeel | Bijenvriendelijk Steenokkerzeel

Stekene | Blij voor de bij

Temse | Zoemrijk Temse

Vilvoorde | Bijenvelden

Waregem | Bloemenweides

Wijnegem | Bloemenweelde

Willebroek | Willebroek bijengemeente

Wingene | Wingene in de bres voor bijen

Zedelgem | Bloemenmengsels en bloeiende bijenplanten

Zoersel | Bijenvriendelijke plantenpakketten

Zwijndrecht | Bijenhôtels en bijenvriendelijke aanplantingen

Gemeente in bloei

De beste bloemenrealisaties in 2021

Openbaargroen
awards 2021

Met deze wedstrijd promoten VLAM en de VVOG de openbare, bloemenrijke beplantingen in het straatbeeld. Het gaat hierbij niet alleen over bloeiende met eenjarige, maar ook over bloemrijke aanplantingen met vaste planten, bloeiende heesters, bloemenweides, bloembollen, ... Tijdens de zomermaanden bezocht de vakjury de bloemenrealisaties van 53 gemeentebesturen. Aan de hand van 10 criteria werden de openbare bebloemingsinitiatieven bestudeerd en gequoteerd. De tendens is dat gemeentebesturen meer en meer hun toevlucht zoeken tot klimaatbestendige, meerjarige bebloemingsvormen. Vele vakbeplantingen met bodembedekkende heesters worden omgevormd tot bloeirijke vaste plantenperken die daarenboven bijenvriendelijke troeven bezitten. Maar eenjarige bebloeiing heeft niet afgedaan en blijft men vooral gebruiken in bloembakken om blikvangers en strategische locaties en gebouwen op te fleuren. Jaarlijks en sinds 2004 worden tijdens de Finale van de Openbaargroen-awards bloemensymbolen uitgedeeld voor de meest verdienstelijke bloemenprojecten. De gelauwerde gemeentebesturen ontvangen een aankondigingsbord met 1, 2 of 3 bloemensymbolen. Hierna vindt u een fotocollage met enkele fraaie projecten met bloemen. Voor een alfabetisch overzicht verwijzen we naar p. 46 en 47.

Rudi Geerardyn | rudi@vvoq.info

Juryleden

VLAM | **Elias De Boeck**, projectcoördinator tuinaanleg
AVBS | **Bart Verelst**, consultant tuinaanleg | **Jarne Depaep**, consultant tuinaanleg
BFG | **Lisbeth Creemers**, consulente
VVOG | **Filiep Bouckenooghe**, directeur | **Jonas Pieters**, openbaargroen-adviseur |
Peter Vandyck, openbaargroen-adviseur | **Rudi Geerardyn**, adjunct-directeur, projectleider Openbaargroen-awards en secretaris van de jury

Gemeenten met 3 bloemensymbolen (p. 41 tot 43)

Antwerpen-Antwerpen	Antwerpen-Berchem	Antwerpen-Borgerhout
Antwerpen-Deurne	Antwerpen-Ekeren	Antwerpen-Hoboken
Antwerpen-Merksem	Antwerpen-Wilrijk	Beveren
Blankenberge	Brugge	De Panne
Diksmuide	Duffel	Genk
Harelbeke	Hasselt	Hooglede
Izegem	Leuven	Lochristi
Meulebeke	Oostende	Oudenaarde
Overijse	Roeselare	Rumst
Sint-Niklaas	Willebroek	Zwevegem

Gemeenten met 2 bloemensymbolen (p. 44)

Anzegem	Avelgem	Beringen
Denderleeuw	Eeklo	Kruikebeke
Lint	Machelen	Torhout
Vilvoorde	Zwijndrecht	

Gemeenten met 1 bloemensymbol (p. 45)

Antwerpen-Berendrecht-Zandvliet-Lillo	Berlare
Bonheiden	Dendermonde
Kontich	Sint-Truiden
Stekene	Wijnegem
Zoersel	Wommelgem

Gemeenten met
3 bloemensymbolen

Antwerpen-Antwerpen | Bijenvriendelijke bloementorens

Antwerpen-Berchem | Berchem in bloei

Antwerpen-Borgerhout | Kleurrijke bebloeming

Antwerpen-Deurne | Deurne in bloei

Antwerpen-Ekeren | Bloeiend Ekeren

Antwerpen-Hoboken | Hoboken in bloei

Antwerpen-Merksem | Merksem in bloei

Antwerpen-Wilrijk | Wilrijk in bloei

Beveren | Beverse bebloeming

Blankenberge | Fleurige bloemen

Brugge | Brugge in bloei

De Panne | Van duin tot polder in de bloemen

Gemeenten met
3 bloemensymbolen

Diksmuide | Diksmuide bloeit!

Duffel | Bloemenpracht

Genk | Duurzame bebloeming

Harelbeke | Bloestructuren Harelbeke

Hasselt | Hasselt in bloei

Hooglede | Bloemenlede

Izegem | Bloeiende stad

Lochristi | Bebloeming Lochristi

Meulebeke | Meulebeke in bloei

2021 2021 2021

Gemeenten met 3 bloemensymbolen

Leuven | Fleurig Leuven 2021

Oostende | Incredible Edible Ostend

Oudenaarde | Groeiend groene stad

Roeselare | #RSL fleurt op

Rumst | Duurzame Bebloeming

Overijse | Overijse kleurt

Willebroek | Willebroek bloemrijk

Sint-Niklaas | Sint-Niklaas b(l)oeit!

Zwevegem | Zwevegem in bloei

Gemeenten met
2 bloemensymbolen

Anzegem | Bloemenweides

Avelgem | Bloeiend Avelgem in 2021

Beringen | Bebloeming Beringen

Denderleeuw | Bloemenmanden

Eeklo | Bloeiend Eeklo

Kruikeke | Bloemrijk Kruikeke

Lint | Bloeiend Lint

Machelen | Zomerbloeming 2021

Torhout | Torhout in bloei

Vilvoorde | Bebloeming in Vilvoorde

Zwijndrecht | Bebloemd Zwijndrecht

Gemeenten met
1 bloemensymbol

Antwerpen Berendrecht-Zandvliet-Lillo | In bloei

Berlare | Berlare in bloei

Bonheiden | Bonheiden in bloei

Dendermonde | Bloemige perken en planten

Hoogstraten | Hoogstraten in bloei

Kontich | Bloei door vaste planten

Sint-Truiden | Zomerbebloeming binnenstad

Steenokkerzeel | Kleurrijk Steenokkerzeel

Stekene | We Stekene een tandje bij

Wijnegem | Wijnegem in bloei

Wommelgem | Kleur met vaste planten en wilde bloemen

Zoersel | Zoersel bebloemd

Gemeente	Titel	categorie	resultaat	awards en labels	pag	Titel	resultaat	pag	Titel	resultaat	pag
Groene gemeente						Bijenvriendelijke gemeente			Gemeente in bloei		
Alken						Bijenvriendelijke aanplant		36			
Antwerpen-Antwerpen						Bloemenweides		36	Bijenvriendelijke bloementorens		41
Antwerpen-Berchem	Florent Cootmansplein	buurtpark	2e laureaat		14	Berchemse bijen		36	Berchem in bloei		41
Antwerpen-Berchem	Park Brialmont	landschapspark	1e laureaat		18						
Antwerpen-Berendrecht-Zandvliet-Lillo	Kommershoek	speelgroen	3e laureaat		21	Bijenvriendelijk		36	In bloei		45
Antwerpen-Borgerhout						Bijenvriendelijk Borgerhout		36	Kleurrijke bebloeming		41
Antwerpen-Deurne						Deurnse bijen		36	Deurne in bloei		41
Antwerpen-Ekeren	Urnenlandschap De Heide	begraafplaats	2e laureaat		8	Bijenvriendelijk Ekeren		36	Bloeiend Ekeren		41
Antwerpen-Ekeren	Rozentuin Veltwijckpark	thematuin	5e laureaat		23						
Antwerpen-Hoboken						Hobokense biekes		34	Hoboken in bloei		41
Antwerpen-Merksem						Bijenvriendelijk Merksem		34	Merksem in bloei		41
Antwerpen-Wilrijk	Begraafplaats Moretus	begraafplaats	1e laureaat		8	WIBI - Wilrijkse Bij		34	Wilrijk in bloei		41
Antwerpen-Wilrijk	Ridderveld	buurtpark	1e laureaat		14						
Antwerpen-Wilrijk	Ferre Grignardplantsoen	buurtpark	4e laureaat		15						
Anzegem									Bloemenweides		44
Avelgem						Bijenvriendelijk Avelgem		34	Bloeiend Avelgem in 2021		44
Beernem						#BijBeernem		32			
Beringen						Bijenvriendelijk Beringen		30	Bebloeming Beringen		44
Berlaar						Bloeiend Berlaar		34			
Berlare						Een thuis voor de bij		36	Berlare in bloei		45
Beveren	Nieuw gemeentehuis	omgevingsgroen	2e laureaat		12	Bloemenweides op diverse locaties		32	Beverse bebloeming		41
Beveren	Vlindertuin Cortewalle	thematuin	4e laureaat		23						
Beveren	Begraafplaats	begraafplaats	5e laureaat		9						
Blankenberge	Blankenbergoises	plantenperken	1e laureaat		24	Bijtjesberge		36	Fleurige bloemen		41
Bonheiden						Bonheiden bijenvriendelijk		32	Bonheiden in bloei		45
Boom	Ecotuin	thematuin	2e laureaat		22						
Brasschaat	Licht Vliegwezenlaan	speelgroen	4e laureaat		21	Bijtjes in Brasschaat		37			
Bredene						Themapark Bijen		34			
Brugge	Bilkske	buurtpark	6e laureaat		15	Brugge, bijenvriendelijke stad		32	Brugge in bloei		41
Brugge	Astridpark	speelgroen	6e laureaat		21						
Buggenhout						Vlinder- en bijentuin aan de Orangerie		37			
Damme						Bijenwerking Damme		32			
De Haan	Park d'Heyepit	wijkpark	5e laureaat		17	Bijenvriendelijke gemeente		37			
De Panne						Voer de bij bij		37	Van duin tot polder in de bloemen		41
Denderleeuw	Booglaan	plantenperken	4e laureaat		24	Bijen in het Broekpark		37	Bloemenmanden		44
Dendermonde	Groene Dender	wijkpark	4e laureaat		17	Bij-aardige stad		30	Bloemige perken en planten		45
Diksmuide	Grauwe Broedersstraat	plantenperken	2e laureaat		24	Zoemrijk Diksmuide		28	Diksmuide bloeit!		42
Duffel						Een paradijs voor bijen		37	Bloemenpracht		42
Eeklo	Eduard Neelemansplein	buurtpark	3e laureaat		15	Bijenvriendelijke aanplantingen		37	Bloeiend Eeklo		44
Eeklo	Wilgenpark	wijkpark	6e laureaat		17						
Erpe-Mere						Erpe-Mere draagt zorg voor de bestuivertjes		37			
Geel						Geel komt op voor de bijen		34			
Genk						Bijenvriendelijk Genk		32	Duurzame bebloeming		42
Gent						Bijenvriendelijke stad		29			
Harelbeke	Sporthal De Dageraad	omgevingsgroen	3e laureaat		13	Harelbijke		33	Bloestructuren Harelbeke		42
Hasselt									Hasselt in bloei		42
Hooglede	Speeldomein Zoerber	speelgroen	1e laureaat		20	Bezige bijtjes		34	Bloemenlede		42

Gemeente	GG-titel	categorie	resultaat	awards en labels	pag	BVG-titel	resultaat	pag	GIB_titel	resultaat	pag
	Groene gemeente					Bijenvriendelijke gemeente			Gemeente in bloei		
Hoogstraten	Den ouden Koolhof	thematuin	3e laureaat		23	Bijenvriendelijk Hoogstraten		30	Hoogstraten in bloei		45
Ichtegem						Ichtegem zoemt!		37			
Izegem	Park Rafaël	wijkpark	1e laureaat		16	Izegemse bijenroute		35	Bloeiende stad		42
Jabbeke						Bijenvriendelijke gemeente		38			
Knokke-Heist						A place to bee		33			
Koksijde						Draag je bloempje bij		30			
Kontich						Kontich zoemt er op los		38	Bloei door vaste planten		45
Kortrijk	Decaevillepark	landschapspark	2e laureaat		18	Bijenvriendelijk Kortrijk		35			
Kruibeke						Tijdelijke natuur		38	Bloemrijk Kruibeke		44
Leuven									Fleurig Leuven 2021		43
Lint	Lindenhof	plantenperken	3e laureaat		24	Bijen- en insectenvriendelijk		38	Bloeiend Lint		44
Lint	Kapel Nieuwstraat	plantenperken	5e laureaat		24						
Lochristi	Merelput	wijkpark	3e laureaat		17				Bebloeming Lochristi		42
Lubbeek						Bijenvriendelijke gemeente		31			
Machelen	Broekstraat	speelgroen	5e laureaat		21	Machelen-Diegem zoemt		38	Zomerbebloeming 2021		44
Mechelen						Bijenvriendelijke stad		38			
Meerhout	Grote Netewoud	landschapspark	3e laureaat		19						
Meulebeke						Bijenvriendelijk Meulebeke		38	Meulebeke in bloei		42
Oostende						Bee@See		31	Incredible Edible Ostend		43
Oosterzele						Bijenhal Oosterzele		33			
Oudenaarde						Bijenaarde		35	Groeien groene stad		43
Overijse	Meiveld	speelgroen	2e laureaat		20	Altijd Week van de bij		35	Overijse kleurt		43
Roeselare						Wild van bijen		33	#RSL fleurt op		43
Rumst						Bijenvriendelijk groen en bloemenweides		35	Duurzame bebloeming		43
Sint-Gillis-Waas						Bijenvriendelijk Sint-Gillis-Waas		31			
Sint-Katelijne-Waver						Bij-zondere gemeente		35			
Sint-Niklaas	Winkelwandellus	groene ader	1e laureaat		10	Brasserie Honingdauw		35	Sint-Niklaas b(l)oeit!		43
Sint-Niklaas	Driekoningen	groene ader	3e laureaat		11						
Sint-Truiden	Begraafplaats Ordingen	begraafplaats	4e laureaat		9				Zomerbebloeming binnenstad		45
Staden						Laat het zoemen met bloemen		35			
Steenokkerzeel						Bijenvriendelijk Steenokkerzeel		38	Kleurrijk Steenokkerzeel		45
Stekene						Blij voor de bij		38	We Stekene een tandje bij		45
Temse						Zoemrijk Temse		39			
Torhout	Inspiratietuin	thematuin	1e laureaat		22	Bijenvriendelijke stad		33	Torhout in bloei		44
Vilvoorde						Bijenvelden		39	Bebloeming in Vilvoorde		44
Waregem	Park Nieuwenhove	groene ader	2e laureaat		10	Bloemenweides		39			
Wetteren	Kerktuin	omgevingsgroen	1e laureaat		12						
Wijnegem						Bloemenweelde		39	Wijnegem in bloei		45
Willebroek	Begraafplaats Willebroek	begraafplaats	3e laureaat		9	Willebroek bijengemeente		39	Willebroek bloemrijk		43
Wingene						Wingene in de bres voor bijen		39			
Wommelgem						Bloemenhoekje voor de bijen		31	Kleur met vast planten en wilde bloemen		45
Zedelgem	Pleintje Groenestraat	plantenperken	6e laureaat		24	Bloemenmengsels en bloeiende bijenplanten		39			
Zoersel						Bijenvriendelijke plantepakketten		39	Zoersel bebloemd		45
Zwevegem									Zwevegem in bloei		43
Zwijndrecht	Parkje Heidestraat	buurtpark	5e laureaat		15	Bijenhotels en bijenvriendelijke aanplantingen		39	Bebloemd Zwijndrecht		44
Zwijndrecht	Wolfsbergpark	wijkpark	2e laureaat		16						

Entente Florale Europe

Diksmuide, Vlaamse deelnemer in 2022

Na 2 jaar van afwezigheid zullen in 2022 de buitenlandse jureringen van Entente Florale Europe opnieuw plaatsvinden. In de zomer gaat de vakjury op tournee en beoordeelt ze het groen- en leefmilieubeleid van het West-Vlaamse Diksmuide.

De VVOG begeleidt het stadsbestuur bij de opmaak van het wedstrijd-dossier en het organiseren van het jurybezoek. In de maandelijkse vergaderingen wordt er intensief samengewerkt met alle betrokken

stedelijke diensten en organisaties om alles voor te bereiden en in goede banen te leiden.

Van alle geleverde inspanningen zullen ook de Vlaamse groenkundigen kunnen genieten. Want zoals de traditie het wil, wordt er in het najaar een studiebezoek aan de talrijke inspirerende groenrealisaties in Diksmuide georganiseerd. En als sluitstuk van het werkingsjaar van de Openbaargroen-awards 2022 zal de Finale in december in Diksmuide plaatsvinden.

In de aanloop hiervan belichten we in de jaargang 2022 van Groencontact het Diksmuidse groen- en leefmilieubeleid.

We kijken alvast uit naar een boeiende kennismaking met Diksmuide en hopen dat de boterstad goed zal scoren niet alleen op Europees niveau maar ook in Vlaanderen.

Wedstrijdcriteria

- ruimtelijke planning
- natuurlijke leefomgeving
- bebouwde omgeving
- landschapsplanning
- groene ruimtes
- beplantingen (bomenbeleid, heesters, vaste planten)
- milieueducatie
- participatie van inwoners en verenigingen
- toerisme en recreatie
- communicatie

